

ek

inden. Azokat, szerencsésen át- esen veszik fel a felvételükre... dönt a fakultás... alkalom arra, egyetemről az... Az „Adeve- tem haladó fel- arkolt numerusz- törvényterveze- fogják emelni

Megszil- imporfol

anuár 25. (Az Uj romániai, kül- ök számára két is szolgáltak a yei. Az egyik a ése volt, amely- ölték a február el. Február má- a vasutnak ked- na szállítania a érzékeny veszte- ket, akiket most szempontjából

yanis rendeletet egyszóritotta a ló importot. A onnali hatályai nániai faszállit- M engedték át a M fakeskedők at váltott ki az tól várják, hogy interveniáljon a ése vagy leg- ében.

Ordinea

anuár 25. Az napon nem je- gleg beszünteti- nek ez az orga- les hangjáról é- lt híres.

Van el- utjának elvel

getoianu tegnap ott. A londoni ujságíróknak ki- gy utjának ered- g van elégedve- ü volt ugyan- ania érdeklődé- íránt és reméli- esen gyakorlat- t ország gazda- sjából.

Agyonok re- a bukaresti esszuson

anuár 25. A kongresszusát Bukarestben atározati javas- ben kívánják a esi napló ren- kívül való he- sítő és harmo- sít és addig a rtását, ha ilyen any állana elő, jnek a nyugdi- es szerint valé- küli nyugdíjmi- ló megállapítá- eviziót, a köz- lenlegi vezető- nyugdíjhátra- rtendő kifizeté- s gondolatá- gy politikai va-

Taxa postală plătită în numerar No. 224.716-929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ciuj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (volt Brassai u.) 10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, félévre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre: havonta 1, negyedévre 3, félévre 6, egészévre 10 dollár, vagy egy értékű valuta. Hirdetések díjmentesek. Az „UJ KELET” az országban elsőként jelent meg. Cikkeink utányomását a hirdetés megjelölésével engedélyezjük.

UJ KELET

LETIKAI NAPLAP

2 II e 8 Budapest

Bermentetlen leveleket nem fogadjuk el. Kéziratok megőrzésére és visszaküldésére nem vállalkozunk. Főszerkesztő Dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jambor Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31.

Szerda, 1932 Jan. 27

5692. ÉV SEBAT 19. XV. ÉVF. 21. SZÁM

Mire kíváncsi az ország?

Haragszik-e Argetoianu, vagy nem haragszik? — ez itt a kérdés. Eddig úgy tudtuk, hogy a pénzügyminiszter haragszik. Jorgára. Haragszik a kivételében elkövetett baklövéséért és a kivétel az új miniszteri kinevezések miatt. Most megjött a cáfolat Bukarestből. A pénzügyminiszter egyik személyes barátja nyilatkozott. Kijelentette, hogy Argetoianu nem haragszik. De ha dühös is volna akkor sem hozná ezt telefonon Jorga tudomására. Nem mondjuk, a probléma fölöttébb komoly. Mert az nem mindegy, hogy a pénzügyminiszter haragszik-e, vagy sem. Hogy dühös lesz az arca, midőn átlépi Bihar-pükínél a határt, vagy nyájas mosolygással fogja megrázni szeretett miniszterelnökének, Jorgának a kezét. És mégis: az ország lakossága nem arra kíváncsi, hogy haragszik-e Jorgára a pénzügyminiszter. Hanem arra, hogy üres, vagy teli zsebbel tér haza Argetoianu. Mert lehet, hogy Argetoianu arca elborult lesz. De ez a harag nem Jorgának, hanem a párizsi bankároknak fog szólni.

Jorga egyelőre csak cáfol

A vasárnapi királyi audiencián Jorga már fáradtságot sem vett magának arra, hogy pesszimizmusát palástolja. A király ugyanis nem a szakértők kormányának elnökét, hanem a nemzeti parasztpárti vezetőket, főleg pedig Maniu Gyulát tüntette ki szokatlanul meglepő érdeklődéssel és baráti udvariassággal. Jorgának még közvetve sem jutott a királyi kegyből, mert Maniu és Vaída nem találták szükségesnek a Jorgával való eszmecserét. A miniszterelnök a maga logikus módján kénytelen volt megelégedni azzal, hogy éles kijelentéseket tegyen az ellenéről és főleg a — liberálisokról. Kedden délután pedig Maniu Gyula újabb kihallgatáson jelent meg az ural- kodónál. A bukaresti sajtó mindig könnyen hitt a kormányváltások lehetőségében. De most a Jorgára oly balsikerű királyi audiencia után eltűnt a sajtó könnyed hangja és a legkomolyabb formában jö- sölt be a szakértők kormányának közeli bukását.

Mussolini és a misszek

Tél derekán vagyunk, el kellett hát jön- nie az új misszválasztásoknak is. Az euró- pai emberiség egy tekintélyes részének nincs betető falatja, ezzel szemben van Missz Hungáriája, missz Franciaországa, de sőt missz Muesája is van. A világ ábrázata minél ráncosabb, minél csu- nyább lesz, annál elragadóbb lesz misszeinknek szépsége. Legalább is a ké- peslapok édeskés fotográfiáin. A történelmi hasonlatokkal nem illik visszaélni. Mégis önként és akaratlanul kitalálkozik annak megemlítése, hogy a ró- mai birodalom utolsó fázisában ugyan- ilyen beteges szépségkultusz tombolt, amely nélkülöznie megítélésében a lelki értékeket és fullasztó testi versenybe hajszolta Róma lányait és asszonyait. Persze nem a legkiválóbbakat, nem a leg- nemesebbeket, még csak nem is a leg- kívánatosabbakat. Mussolini, aki az antik Rómát szereti leköpiázni a huszodik század fejlett civili- zációjában, a jelek szerint, ebben a tekin- tetben nem óhajt konkurrálni az antik

Mialatt a román tárgyalások meg- szakadtak, a lengyelek meg- kötötték az oroszokkal a paktumot

A lengyelek aláírtak a szerződést, noha annak szövege nem garantálja a lengyel határokat

Bucuresti-Bukarest, január 26. Ro- mán politikai körökben nagy feltűnést keltett az orosz-lengyel szerződés para- fálásának híre. A lapok megállapítják, hogy a parafálás még nem jelenti a végleges egyezményt, hiszen az ugyan- csak parafált francia-orosz szerződés sem lépett életbe. Nem lehet azonban lebecsülni a jelentőségét annak, hogy a varsói tárgyalások annyira előrehalad- tak, hogy a parafálásra sor került,

míg a rigai tárgyalások holtpontra ju- tottak és ezekben rövid időn belül nem is lehet eredményre számítani. A len- gyel-orosz egyezményben sem garan- tálták a lengyel határokat, sőt Sztalin kijelentette, hogy az egyezmény ezt a határgaranciát nem jelenti. Nyilván- való azonban, hogy a megnevezési egyezmény nem vonatkozhatik másra, mint azokra a határookra, amelyek az aláírás pillanatában fennállanak.

Ujra a katonai szolgálati idő leszállítá- sáról tárgyalnak?

BUCURESTI-BUKAREST, január 26. A „Lupta” szerint illetékes helyen költségvetési okokból újból felvetették a katonai szolgálati idő leszállítá- sának kérdését. Katonai körökben viszont hangoztatják, hogy ez csupán a katonai kiképzés rovására történhetne meg. A lap a hírt fentartással közli.

A kínai delegátus, a Népszövet- séget teljes tehetetlenséggel vádolja a mandzsuriái konfliktus ügyében

A zárt ülésen a főtítkárlomondásának ügyét tárgyalták

Genf, január 26. A népszövetségi tanács tegnap zárt ülésén tárgyalták sir Erik Drummond főtítkárl elterjesz- tett lemondásának ügyét. Azt a határo- zatot hozták, hogy a főtítkárt rábírnák az ügyeknek legalább a leszerelési vi- lágkonferencia befejezéséig való to- vábbvitelére. A délutáni nyilvános ülés- en a távolkeleti konfliktust tárgyalták.

megszegte ígéretét, a megszállást nem likvidálta, sőt kiterjesztette. Hangoz- tatja, hogy már elérkezett az ideje an- nak, hogy az összes rendelkezésre áll- ó eszközöket alkalmazásba vegyék Ja- pán ellen.

Boncour elnök visszapillantást vetett a tanácsnak az ügyrel kapcsolatos ed- digi tevékenységére. Kína delegátusa élesen támadta a Népszövetséget, mely hatalmas apparátussal sem ért el semmit. Rámutatott arra, hogy Japán

A japán fődelegátus kérte a taná- csot, hogy döntés előtt várják be a ki- küldött vizsgálóbizottság jelentését s ennek beérkezése után vizsgálják át új- ból a helyzetet. A vita végén az elnök felhívta a két egymással konfliktusba került kormány delegátusát, lépjenek kormányaikkal nyomban érintkezésbe a most felmerült sanghaji konfliktus azonnali likvidálása céljából.

Rómával. Sőt ellenkezőleg: rendeletileg tiltotta el Itáliában a misszválasztást. A leépített kenyér mellé leépítette a cirkusz játékokat is.

tás az igazi előkelőség jele s az öltözkö- dés egyszerűsége az elegancia kritériuma.

Vak tyuk is talál szemet: a fasizmus is rátepinthet az igazságra. Mert Mussolini rendelete igazságos, sőt izléses. A nyo- mor, a kétségbeesés árnyékában izléste- lennek tűnik fel az a hivatásos hivalko- dás, mely a misszválasztások és a hivatá- sos misszek elengedhetetlen velejárója.

Angliában azonban demokrácia van s így az élet apróbb megnyilvánulásaiba nem avatkozik bele, a magánügy terüle- tére nem téved el az államhatalom keze.

A szépség, az igazi szépség boldog em- berek társadalmi együttélésének virága. Ma a boldogság messze jár tőlünk, csupa gond és csupa bizonytalanság az életünk, minden hangos reklám, mely a mondéni- tás olcsó örömeit lengi körül: bántóan hat.

Olaszország más. Ott talán még a sze- relmi vallomás is hatósági ellenőrzés alatt áll, az egyéni szabadság semmibe- vézése kormányzati elv. Ott tehát bele lehet avatkozni a misszválasztásokba is. El lehet tiltani.

Az angol társadalom, melynek kollektív érzéke a legfejlettebb Európában, vala- hogyan ösztönösen megérezte ezt. S ami legérdekesebb: a felső tízezer is behódolt ennek a kollektív hangulatnak. Ma Lou- donban a dandyk is egyszerű ruhákban járnak s a ladyk is igyekeznek távol tartani magukat a fényűzés hangos és feltűnő meg- nyilatkozásaitól. Különben az angol fel- nyúlás szerint csak a tartózkodó magatar-

Az egyetlen tilalom, amely a fasizmus uralma óta az igazságosság és a korszerű- ség stigmáját viseli magán. Mert a világ- nak ma nem misszerekre, hanem munkára és kenyérre van szüksége, olyan elemekre tehát, mely nélkül nincs szépség s ha van: úgy távol kell állania a nyilvánosság hiuságától, távol kell állania a bántó ver- sengés szellemétől.

A testi szépséggel szemben ma egyedül a lelki szépséget, a tett és jóakarát kiváló- ságát illeti meg a taps. Ha egyszer meg- int rend lesz a világon, akkor jöhetnek újra a misszek, minden bizonnyal Itáliá- ban is.

VILÁG TŰKRÉ

Az első ötéves terv orosz mercege

Tegnap jött a híre annak, hogy Orosz- ország elkészült a második ötéves terv- gazdaság programjával. A második ötéves program jelelenti, hogy Oroszország az új ötéves terv lejáta után gépiportáló államból át fog alakulni gépgyártó állammá.

A nemzetközi sajtó ebből az alkalomból felfeketi az első ötéves terv mérlegét. Ez a mérleg bár elismeri, hogy a terv sok részletét sikerült megvalósítani, megáll- apítja azt is, hogy a tervgazdaság legfon- tosabb célkitűzése nem sikerült. Az öt év letelt és az élelmiszeradagolás nem szűnt meg Oroszországban, holott a terv készí- tői biztosra ígérték az öt év végére az élelmiszerbőséget.

Az oroszok természetesen sokkal opti- mistábbak. Nemrégiben az amerikai ujságírók egy csoportja látogatta meg Oroszországot. Moszkvában az amerikai ujságírókat Grinko, az orosz statisztikai hivatal elnöke fogadta, aki az ötéves terv- hez szükséges adatokat összegyűjtötte és a terv részleteit a statisztikai hivatal em- bereivel kidolgozta.

Az amerikai ujságírók hat kérdést in- téztek Grinkóhoz. A kérdésekre adott vá- laszok — amelyeket alább ismertetünk — a program elkészítőinek álláspontját je- lentik a tervgazdaság eredményeiről.

Első kérdés: Micsoda eszközök állnak Oroszország rendelkezésére a szociális építés céljaira s milyen forrásból meríti azokat?

Felelet: A kormány ez évben gazdasági vállalataiba 17 milliárd rubelt investált, az előző évi 10 milliárd rubellel szemben. Az egész ötéves terv keretén belül 100 milliárd rubelt adunk ki a szociális építés céljaira. Egész helyénvalónak találom te- hát azt a kérdést, hogy honnan vesszük ezeket az óriási összegeket? A lehetőség adva van és ez nem más, mint a népjöve- delem gyors növekedése. A népjövedelem a leggazdagabb kapitalista országokban jó konjunktúra idején 2-3, legjobb eset- ben 4 százalékkal növekszik, nálunk a népjövedelem ezzel szemben a múlt évben 18 százalékos és ez évben 30 százalékos emelkedést mutat. Mi a titka annak, hogy a mi szovjetállamunk ilyen gyors fejlö- dést tud felmutatni? Ime a felelet:

1. Mi az összes háborúelőtti és hábo- rus adósságainkat töröljük. Ha ezeket az adósságokat nem töröljük, akkor csak ka- matok fejében évenként 2 milliárdot kel- lene kifizetnünk.

2. A népjövedelem csökkentését nálunk a nagybirtokosok és kapitalisták likvidá- lásával akadályoztuk meg. A mi orszá- gunkban nyoma sincs a renyhe, semmit- tevő életnek, a parazitaosztály luxusának. Mi a mi népjövedelmünk nem feccsere- ljük el nemjöveldelmező dolgokra. Épp ez- általt takarítunk meg óriási összegeket a szociális építés céljaira.

3. Ebben az összefüggésben nagy je- lentőségű a hadikiadások kérdése. A ka- pitalista országok nagy részében az ös- szkiadások felét a militarizmus erősítésére fordítják. A hadikiadásoktól mi sem va- gyunk mentesek. Minket minden oldalról ellenséges kapitalista országok öveznek. De a mi hadikiadásaink a büdzsének csak 6.8 százalékat teszik ki. Ennek az oka az, hogy mi először nem akarunk senkit sem megtámadni, másodszor nekünk nincse- nek gyarmataink, így nincs szükségünk semmiféle ilyen hatalmi apparátusra a gyarmati uralom megőrzésére. Harmad- szor: a mi véderőnk gerincét technikai felkészültségén kívül a proletárok és pa- rasztkollektívák szocialista öntudata al- kotja.

De ez még nem minden. A mi népjöve- delmünk azért is emelkedik olyan roha- mosan, mert mi az állami és a gazda- sági élet minden területén pontosan be- tartjuk a nemzetgazdaság emelésére irá- nyuló vezérfonalat. Ez évben több mint 500 új üzemet állítunk be a termelésbe. köztük egy egész sor gigantot. Nincsenek gyarmataink, mint a cárj

mult utóda, igényt tarthattunk volna a boxerlázadás idején nekünk kiutalt kínai koncesszióra, de nem éltünk vele. Alkalmunkban egész csomó olyan terület van, amit a cárizmus alatt gyarmat, vagy félgymarként kezeltek és így tönkretettek; minekünk még itt is nagy befektetéseket kell eszközölnünk, hogy ezeket az elmaradott területeket gazdasági és kulturális nivóra emeljük. Mi nem igen karunk kölcsönöket, annak dacára, hogy ezek — mert mégis van ilyen kölcsönünk — pontosan fizetjük. Ezekből látnivaló, hogy tőke tekintetében nem tudjuk felvenni a versenyt a kapitalista országokkal. De ez nem lehet komoly akadály.

Nemrég egy volt pénzügyminiszter keresett fel, aki nem tudta megérteni, hogy mi a cservoneccal ezt a bámulatos építőmunkát folytatni tudjuk. Ez a pénzügyminiszter a saját országának valutáját akarta stabilizálni és épp azért jött el hozzánk, hogy tanulmányozza azt a csodavalutát, amelyik nem esik. Egy évvel ezelőtt azt írta az egész kapitalista világ, hogy mi a csod szélén állunk, hogy a cservonec zuhanni fog és hogy egy infláció előestje leszünk ránk és hogy így képtelenek leszünk megvalósítani az ötéves tervet. Azóta elmúlt egy év. A cservonec szilárdan áll, ehelyett az angol font zuhant, a dollár is ingadozik és a többi országok valutája vitustáncot jár.

Második kérdés: Hogy történik a finansziális eszközök elosztása az egyes vállalatok és üzemek között?

Felelet: Ez a tervgazdaság alapján történik. Előttünk az ötéves terv, a szociális felépítés öt évre kijelölt terve. Ezt a tervet a mi legmagasabb törvényhozási szerveink elfogadták és így az egész ötéves terv a törvény erejével bír. Egy évre minden terület és szakma részére konkrét feladatokat tűzünk ki. Ennek megfelelően osztjuk ki az anyagi eszközöket. Egy olyan nagy földterületen, mint a miénk, az egy évi konkrétum is nehezen oldható meg, épp azért ugynevezett negyedévi terveket tűzünk ki magunk elé. A terv összeállításánál és a kivitelnél az egyes gazdasági reszortok képviselői között természetesen surlódások vannak, mindegyik a maga reszortja részére akarja minél többet. Persze sokan ezért nincsenek megelégedve a statisztikai bizottság működésével, de ez az elégedettség mindig csak a munkatürelmetlenség jele.

Harmadik kérdés: Milyen Oroszország adópolitikája?

Felelet: Nálunk a közvetlen adó forgalmi adó alakjában van meg. Ezt egyszer fizeti meg az áru előállítója. Nagyságát az szabja meg, hogy többé-kevésbé mennyire a tömeg szükségletét elégíti ki. Azonkívül van a munkások, alkalmazottak és parasztek jövedelemadója. Azok, akiknek a városban száz, a falun hetven rubel a havi fizetésük, a jövedelemadó alól fel vannak mentve. En magam, mint népbiztos, a párttagoknak engedélyezett legmagasabb jövedelem, 300 rubel után 6 rubelt fizetek havonta. Azonkívül létezik még nálunk a kereseti adó, amit a még fellelhető magánvállalatok fizetnek. A kisparaszok alig fizetnek valamit. A szegény parasztek, tehát a falusi lakosság egyharmada, ezen adó alól fel vannak mentve.

A mi költségvetésünk 31 milliárdot tesz ki. Erre az összegre állami vállalatok jövedelméből 13 milliárd jut, a többi belső kölcsönökkel és hasonló módon hozzuk össze. Célunk: az adót fokozatosan leépíteni, illetve megszüntetni és helyette teljesen gazdasági vállalatok jövedelmét beállítani. Ebben az összefüggésben említem meg, hogy 1931-es költségvetésünk nem mutat fel deficitet.

Negyedik kérdés: Ki viseli a szociális biztosítás terheit?

Felelet: Nálunk minden munkás beleesik a szociális biztosításba és pedig mindig annak a vállalatnak a terhére, ahol éppen dolgozik. A munkások maguk egy köpeket sem fizetnek. A szociális biztosítás kötelező díjait nem vonják le a fizetésükből, azt teljes egészében az üzemi fizetés élvezi, munkaképtelenség esetén pedig havi járadkot, egy bizonyos koron túl pedig nyugdíjat kap.

Ötödik kérdés: Miért ad Oroszország rendelkezéseket kapitalista államoknak?

Felelet: Mi külföldön olyan gépeket vásárolunk, amelyeket a szovjetunióban nem tudunk előállítani. Nyíltan bevalljuk az egész világ előtt, hogy sokszor olyan dolgokat exportálunk, melyekre magunknak is szükségünk volna, megmondjuk, hogy sokszor huzzuk összebb a derékszíjunkt, de ez mind azt a célt szolgálja, hogy azt, amit a külföldről kaphatunk, minél előbb beállíthassuk az ötéves terv munkakörébe. A rendelkezések által, amiket a külföldnek adunk, a gépek

behozatalával csak a szociális építést gyorsítjuk.

Hatodik kérdés: Oroszország termelési menete nem-e fog olyan irányba haladni, hogy exportjával tönkre teszi a többi országok iparát?

Felelet: Ez a kérdés szorosan összefügg az ismert dumpingkampánnyal. Mindenekelőtt azt az egy tény akarom kihangsúlyozni, hogy mi a világgazdaságban egyelőre aránylag jelentéktelen helyet foglalunk el. A mi exportunk a világ-export 2-3 százalékának felel meg. Egyes cikkekben, így olajban és fában ugyan jelentékenyen exportálunk, de csak az említett szűk keretben. Nem szabad elfelejteni azt sem, hogy kimeríthetetlen belső piac felett rendelkezünk. Mi milliók és milliók számára kell hogy lakóházakat építsünk, az egész országot erőművekkel kell behálózunk, hogy a villanyt eljuttat-

hassuk a legutolsó faluba is. Azonkívül rengeteg utat és vasutat kell még építenünk. Az áruhátság nálunk egészen rendkívüli. A lakosság száma rohamosan emelkedik. Ilyenformán igazán nincs szükségünk és egy pillanattal sem gondolunk komolyan arra, hogy a világot szovjetáruval áraszuk el. Annnyit exportálunk, amennyi éppen szükséges, hogy külföldi gépeket vásárolhassunk. És a kapitalista országok emellett többet keresnek rajtunk, mint amennyit mi kapunk tőlük. Ha nem állnánk velünk üzleti összeköttetésben, akkor a munkanélküliség még nagyobb arányokat öltene az illető államokban.

Eddig tart Grinko nyilatkozata, amely az ötéves tervnek természetesen csak a jó oldalairól beszél, de egy szóval sem említi meg sem a deklasszált tömegek szenvedéseit, sem az élelmiszeradagolás végnélküli processzusát.

Elkészült az állami osztálysorsjáték sorsjegyeinek eladási tervezete

Hogyan lehet valaki sorsjegybizományos

Bucuresti-Bukarest, január 26. (Az Uj Kelet tud.) Az elmúlt év nyarán megszavazott törvény értelmében Romániában rövidesen kezdetét veszi az osztálysorsjáték. A pénzügyminisztérium kidolgozta az osztálysorsjáték tervezetét és ezzel egyidejűleg elkészítette a sorsjegyek eladási szervezetének szabályzatát is, amely néhány igen érdekes rendelkezést tartalmaz. A sorsjegyeket árusító bizományos számára a szabályzat mindenekelőtt is azt a feltételt szabja, hogy az illető nem lehet sem csődben, sem kényszerregezésben lévő egyén. A bizományosok négy kategóriára vannak felosztva és tartoznak az átvett sorsjegyek biztosítékaként egy sorsjáték értékének 5 százalékát deponálni. Ez a garancia összegben a következőképpen fejeződik ki:

I. kategória	57.500 lej
II. kategória	115.000 „
III. kategória	172.500 „
IV. kategória	230.000 „

A garancia pénzben, állami papirokban és városi, vagy falusi záloglevelekben deponálható. A papirokat napi árfolyamukon számítják. Minden egyes bizományos kötelezi magát arra, hogy egy sorsjáték tartamára egy bizonyos számú sorsjegyet átvesz. Minden osztály megkezdése előtt három nappal a bizományos tartozik az ő birtokában lévő és az illető osztályhoz tartozó sorsjegyek árát teljes egészében kifizetni. Átvett sorsjegyet semmilyen körülmények között, semmilyen indoklással nem vesz vissza a sorsjáték intézősége. A bizományosok számára biztosított rabatt kategóriák szerint a következőképpen változik:

I. kateg.	230 sorsj.	9 %
II. kateg.	460 sorsj.	10 %
III. kateg.	690 sorsj.	11 %
IV. kateg.	920 sorsj.	12 %

Egy az öt osztályra érvényes sorsjegy ára osztályonként 1000 lej. Lesznek fél, negyed és nyolcadorsjegyek, vagyis az 5 osztályra érvényes sorsjegy ára 5000 lej. A nyereségeket a bizományosok utján fizetik ki, akiknek nem áll jogukban semmilyen levonást eszközölni. Minden egyes bizományosnak külön erre a célra berendezett helyiséggel kell rendelkeznie. Egy bizonyos vidéken, városban, vagy kerületben több egyénnek is adhat engedélyt

Zongorázik? Enekel?

A Moarvetz albumokban megkapja a legszébb magyar dalokat, minden új sláger, modern táncszámokat és a legújabb zongoradarabokat.

Nádor	180 lej
Bárd-Moarvetz album	180 lej
Milliók zenéje	40 lej
Megrendelhető a pénz és portóköltség előzetes beküldése ellenében (postabélyegben is), vagy utánvétellel az Uj Kelet könyvosztálgájában.	

Select-mozgó Select-mozgó
Jön: Liane Haid legújabb pompásan rendezett elegáns filme:

A varsói unokahúgom

vig operett, melynek többi szerepeit Frim Schultzs és Szöke Szakáll alakítják.

sát, vagy pedig ugyanezen terminuson belül kérheti a számára megállapított sorsjegyek számának növelését, vagy csökkenését. A sorsjáték intézősége hasonlóképpen redukálhatja, vagy növelheti az egyes bizományosok részére megállapított sorsjegyek számát. A bizományos engedély visszavonható, hogyha a bizományos nem tesz eleget a vonatkozó előírásoknak. Azok a bizományosok, akik több mint ezer sorsjegyet akarnak angazsálni, a sorsjegyek 60 százalékának az árát kell deponálni előre, míg a fennmaradó 40 százalékot az egyes osztályok során kiegyesíttik. A bizományosokat terhelő adókat a sorsjáték központi intézősége fizeti ki és levonja a bizományosok járulékából.

Nizzában telepszik meg Miklós herceg

Mit tud a Berliner Tageblatt?

Bucuresti-Bukarest, január 26. (Az Uj Kelet tud.) Mint ismeretes, Miklós herceg, az uralkodó intervenciója következtében visszavonta a hercegi előjogairól való lemondását s továbbra is megmaradt a királyi ház tagjának. Ennek megfelelően nem felelt meg a bukaresti törvényeknek azt a határozatát, amellyel egy regáti faluban kötött morganatikus házasságát megsemmisítette. Miklós herceg feltételül követte ki magának azt, hogy az ünnepek

után egy hosszabb külföldi utat tehesen. Az uralkodó hozzájárult Miklós hercegnek a kívánságához s a herceg január első hetében elutazott Párisba.

A „Berliner Tageblatt” ezzel kapcsolatosan ma délutáni számában szenzációs értesülést közöl. A lap szerint Miklós herceg tárgyalásokat folytat Nizzában egy villa megvételére vonatkozólag. A herceg a „Cote d'Azur”-on akar szűkebb környezetével együtt hosszabb időre megtelepedni.

Négymillió fekete szesz bűrságot rótt ki a fogarasi törvényszék Códik Vilmos szeszgyárosra

A sercaiai szeszgyár bűrságotlasi fellebbezése a törvényszék előtt

Fogaras, január 26. (Az Uj Kelet tud.) A fogarasi törvényszéken tegnap tárgyalta Códik Vilmos szeszgyáros bűrságotlasi fellebbezését. Códik Vilmos tordai szeszgyáros a fogarasmegyei Sercaia községben gyárat bérlet. A szeszgyárban az egyik repülőbizottság visszaéléseket fedezett fel s a fiskus a szeszgyárost 7773 liter fok fekete szeszért megbűrságotlasi. A sercaiai szeszgyárban történt események után komplikálódott a gyár helyzete. Chivulescu pénzügyminisztériumi inspektor Nagy-küllömegyében tartott vizsgálatot, amikor is Hoghiz községben az egyik szeszgyárban kisebb rendellenességekre vett fel jegyzőkönyvet. A vizsgálat során az egyik szeszgyári alkalmazott figyelmeztette az inspektort, hogy a gyárban súlyos visszaélések történtek és az épület padlásán plombahamisító készülék van elhelyezve.

Az inspektor a padlásra valóban meg is találta a készüléket és az óráról leszerelt plombák maradványaira is rábukkant. Ugyanakkor Códik Vilmos elűnt a környékről, ami magára hívta a hatóságok figyelmét és a fogarasi vizsgálatot lepecsételtette Códik Vilmos sercaiai szeszgyárat. A gyár két hónapra keresztül volt lepecsételve és ez idő alatt Códik nem jelentkezett a hatóságok előtt, míg végre előkerült és akkor a nyomozás az ő kihallgatásával folytatódott.

A fogarasi törvényszéken a tárgyalás nagy érdeklődés mellett zajlott le, de azon Códik sem személyesen, sem megbízottal nem képviseltette magát. A törvényszék az ügyvédek előterjesztése után beigazoltnak látta a szesz-

gyár ellen felsorakoztatott vádakát és jóváhagyta a pénzügyminisztérium által kirótt 4,273.000 lejes bűrságot. A kirótt büntetés nehezen lesz inkasszálható, mert Códik Vilmos ingatlan vagyonára néhány bank 3,750.000 lej értékben van betáblázva. A törvényszék ítélete jogerős.

Leverték a san-salvadori kommunista forradalmat

Ezer ember életét követelte áldozatul a kommunista lázadás

Newyork, január 26. Az Associated Press táviratai szerint San Salvadorban a kommunista forradalmat levertek. Martinez tábornok ura a helyzetnek. A cenzurázott híradások is sejtetik, hogy a rövid ideig tartott kommunista uralom vérgözegek, gyújtogatások, rablások sorozata volt. A nyugati határvidék városában az ellenforradalmár polgárság őrsképeket szervezett és ezek most halálra keresik a bujkáló terroristákat.

San Salvadorban a kommunista lázadás már eddig is mintegy ezer ember életét követelte áldozatul. A nyugati határvidéken a zendülők számos középületeket dinamittal a levegőbe robbantattak s 26 kormányhivatalnokot agyonlőttek. A helyzet még teljesen kaotikus s a forrongás még tart.

HIRDETÉS AZ OZLETI...
HIRDESSZEN AZ UJ KELET...

Miért men

Bucuresti-Bukarest, Kelett udósítójától.)
teforgia alatt Román esőt vett fel. 1929 első, 1931 márciusában két kölcsönből valami milliárd lej jött be a ország gazdasági helyzet romlása pedig a két periódusára, esztendőre esik. A esodatefő erejébe v már régen szertefosz tehát csodálkozni azo külföldi utját, amely értelekkel állott öss tános szkepszis és ér Az ország közvélemé ban, hogy a mai dekor egyáltalán pénzt szer ha lehet — mit várh mádik — 2-3 milliárd esőtől, — ha az els nek oly kevés érezhet dasági és pénzügyi p

A pillan gyobb tr

Annak az izgalomn berek az első két reit várták — nyon Pedig a hírek jöttek gondoskodott arról, h irati iroda időnként lönözö banketten ta a tisztelőre rendez természetesen csak A kulisszák mögött kozott pénzügyi, szólva kölcsöntárgyal tapogatózások azon negatív eredménnyel francia politikusok é zölték Argetoianuva sem pénzügyileg, se alkalmas nagyobb ar bonyolítására. Argeto is vette és sietett a k latkozni a Europe N sának:

„Kölcsöntárgyalásol ség volna a mai kör telműveletekkel prób informatív jellegű. T az európai politiká egészségügyi állapot szerettem volna e venni...”

Miért tag a kölcsön

Január első hetét N pénzügyminiszter, a plauzibilis volna. Inn keresztül Párisba ut közepén inkább eső járja. A francia főv jöközött Londonba, a zottan ködös az idő. Közö kijelentést téh tással kell fogadni, A szeretett volna kölcs sikerült neki. Nem azért sem, mert külf előzően az a hír járt poliszokban, hogy Ro akar kérni külföldi nem lehet verebet fo nak, amelyik régi tan készűl, nem igen ad pillanattal tehát nem k nak. Több okból sem gyar moratórium-ké érintette a francia t a Brüning nyilatkozta fizet. És az atmosz masztóvá tette a les sikertelensége.

Románia van pénz

Argetoianunak, ille mégis szüksége van pontból: Egyrészt devizakészletének Duna befagyott. A Stagnál az export s fizetőeszköz az orszá geri kivetel megkezd ánonalanak a deviz

Dobbal nem lehet verebet fogni...

Fiaszóval végződött Argetoianu külföldi utja

Eddig csupán egy 100 millió frankos kölcsönt sikerült megkötnie az amortizációs pénztár számára. A „Nobel” csoport másik 125 millió frankot ajánlott fel, de a feltételek még nem ismeretesek

Miért ment a pénzügyminiszter Londonba napkurázni?

Bucuresti-Bukarest, január 26. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A legutolsó két év leforgása alatt Románia két külföldi kölcsönt vett fel. 1929 februárjában az első, 1931 márciusában a másodikat. E két kölcsönből valamivel több, mint 25 millió lej jött be az országba. Az ország gazdasági helyzetének végzetes leépülése pedig a két nagy kölcsön megkötésének periódusára, éppen az elmúlt két esztendőre esik. A külföldi kölcsönök esztendőre erejébe vetett reményeségek csodátevő erejébe vetett reményeségek már régen szertefoszlottak. Nem lehet tehát esodálkozni azon, hogy Argetoianu külföldi útját, amely kölcsönszerzési küldetésrel állott összekötésben, általános szkepszis és érdektelenség kísérte. Az ország közvéleménye kétkedéssel tekintett arra, hogy a mai dekonjunkturában lehet-e egyáltalán pénzt szerezni a külföldön. És ha lehet — mit várhat az ország a harmink — 2-3 milliárd lejre tervezett kölcsöntől. — ha az első két nagy kölcsönök oly kevés érezhető hatása volt a gazdasági és pénzügyi piacra...?

megpróbáltatásokat kell, hogy kiálljon. Másik oldalán a kincstárnak szüksége van az ugynevezett forgótoke-alap, a „fond de roulement” táplálására. Ez az alap ki van merülve, az állam nem tudja pillanatnyi fizetési kötelezettségeit teljesíteni. A tisztviselők és a nyugdíjasok januári illetményeikhez egy csoda folytán jutottak hozzá: az állam megszorította az adóprést, decemberben három milliárd lejt inkasszált, 1 milliárd 200 millióval többet, mint az előző hónapban.

A Banca Nationala Argetoianu közreműködése nélkül szerzett kölcsönt

A Banca Nationala Argetoianu közreműködése nélkül szerezte meg a maga számára szükséges hitelt. A tárgyalásokat még Manoilescu kezdte meg, Auboin folytatta őket és a megállapodást Costin Stoicescu, a jegybank egyik igazgatója írta alá. A megállapodás értelmében a Banca Nationala 250 millió frank (1

milliárd 625 millió lej) visszleszámitolási kölcsönt kap a Banque de France-tól. Ez a pénztár, mint ismeretes, az államnak a rendes költségvetésbe fel nem vett tartócsatát van hivatva likvidálni. A vonatkozó tárgyalásokat ugyancsak Auboin kezdte meg s Argetoianu fejezte be azokat. Ez a kölcsön megkötöttnek tekinthető.

Argetoianu tranzakciói

1. Százmillió frankos (650 millió lejes) kölcsön az amortizációs pénztár számára. Ez a pénztár, mint ismeretes, az államnak a rendes költségvetésbe fel nem vett tartócsatát van hivatva likvidálni. A vonatkozó tárgyalásokat ugyancsak Auboin kezdte meg s Argetoianu fejezte be azokat. Ez a kölcsön megkötöttnek tekinthető.

2. A „Nobel”-csoport 125 millió frankos kölcsönt ajánlott fel Argetoianunak s garanciaaképpen az államnak a petroleum iparral szemben fennálló követeléseit (redevenca) kéri. Az idevonatkozó tárgyalások még nem nyertek befejezést, emiatt Argetoianu-Londonból visszatért

Párizsba és egy héttel meghosszabbította külföldi tartózkodását. Ez a kölcsön, amely leiben körülbelül 800 millió tesz ki, az államkincstár forgótokejét szaporítaná. Egyelőre még nem lehet szó a tranzakció befejezéséről. Sem ennek, sem az előző kölcsönök a feltételei még nem ismeretesek. Birálatot a kölcsönök technikai értékéről éppen ezért nem is lehet mondani. A pillanatnyi helyzet végeredményében a következő:

Ki mit kapott

1. A Banca Nationala kapott 250 milliót. 2. Az amortizációs pénztár kap 650 milliót. 3. A kincstár esetleg kapni fog 125 milliót. Amennyiben a „Nobel”-csoporttal sikerül megállapodást létesíteni, úgy a három kis kölcsönből összesen bejön az országba 3 milliárd 75 millió lej. És ebből 1 milliárd 625 millió a Banca Nationala trezorjaiba kerül. Maradna az országnak, — ha minden jól megy — 1 milliárd 450 millió lej. Valljuk be, hogy édes-keves. Semmiesetre sem jogosítja fel Argetoianut arra, hogy győztesként térjen haza külföldi útjáról. Ez, ami a pénzügyi tárgyalásokat illeti. Politikailag, — ha lehet hinni a külföldi sajtónak — sikertelenség jellemezte a pénzügyminiszter útját. Párizsban nem felejtették el német barátságát s azt sem, hogy ő volt, aki meghusított Titulescu koncentrációs kormányalakítási kísérleteit. A demokratikus Franciaország és Anglia nem szívtették végül a diktatúrára való hajlamosságait sem.

Végül pedig rossz nyelvek szerint az a kis kölcsön, amit hazahoz, nem kárpótolja az országot a baklövésekért, amelyeket távollétében Iorga elkövetett.

Forradalmi jellegű öltönek a spanyolországi sztrájkmozgalmak

Sevilla élete teljesen megbénult. Saragosa környékén a tüntelők a szovjetrendszert éltették. Ismét felgyújtottak egy zárdát

Páris, január 26. Sevilla üzleti élete az általános sztrájk miatt teljesen megbénult. A kereskedők ma ki sem nyitották üzleteiket. Az uccákon a karhatalom páncélosautói cirkálnak és a város felett bombavető repülőgépek köröznek. A város több pontján összeütközések voltak a sztrájkoló és a rendőrség között. Az uccai lövöldözés és szölván állandósult. A középületeket és a pénzintézeteket erős gépfegyveres karhatalom őrzi. Valenciában is voltak a sztrájkparancsal kapcsolatban össze

ütközések. Barcelonában 46 letartóztatott deportálásra ítélték s az ítélet már végre is hajtották. Ma az egyetlen több kommunista főiskolai hallgatót is őrizetbe vettek.

Ujabb jelentések szerint a sztrájkmozgalmak nem szűnnek Spanyolországban. Valenciában a tüntető tömeg közúti villamoskocsikat borított fel. Monferrateban a rendbontók felgyújtották az állami irattárat és egy zárdát. Saragossa környékén a lakosság

tümegetéseken a szovjetrendszert éltette s Cordovában összeütközések voltak a szindikalisták és a jobboldaliak között több sebesüléssel.

A sztrájkmozgalmakkal kapcsolatban a belügyminiszter azt hangoztatja, hogy a spanyolországi sztrájkmozgalmakat és rendbontó akciókat külföldről érkezett pénzzel szervezik. Az utóbbi hetekben újabb kétféle pezetát bocsátottak a szélsőségesek irányítására rendelkezésére.

Dés mellett borzalmas kegyetlenséggel meggyilkoltak egy öreg zsidó házaspárt

Ismeretlen tettesek meggyilkolták Blum Herman hetvenéves tordavilmai kereskedőt és feleségét, majd a gyilkosság után felgyújtották házukat. Négy napja nyomoz a dési csendőrség, de még semmi eredménye nincs a nyomozásnak

Dés, január 26. (Az Uj Kelet tud.) Déstől mintegy harmincöt kilométerre, a Nagyilonda mellett lévő Tordavilma községben ismeretlen tettesek véres rablógyilkosságot követtek el, melynek Blum Herman hetvenéves kereskedő és felesége estek áldozatul. A rablógyilkosság ügyében a dési csendőrség indított meg nyomozást, de annak eredményeiről eddig még semmi nem került nyilvánosságra.

nagy fáradozások árán sikerült a száraz téli időben rendkívül veszélyes tüzet lokalizálni. Az emberek ezután behatoltak a házba, ahol a hálószobában vérükben fagyva találták meg a községben jólismeret öreg házaspárt. A tragikus eseményről a csendőrségtől vett fel jegyzőkönyvet és a helyszíni vizsgálattal próbálta megállapítani a gyilkosok kiletét. A nyomozás csak azt állapíthatta meg, hogy a gyilkosok minden értékéből kifosztották a házat. Butorokat, fehérműket, kevés ékszert és a háznál talált egészen minimális készpénzt vittek magukkal a gyilkosok.

A Blum Herman házaspárt szegény embereknek ismerték a faluban

és éppen ezért nem valószínű, hogy a községbeli emberek közül követte volna el valaki a rablógyilkosságot.

Szombaton a dési csendőrszázad emberei mentek ki Tordavilma, ahol megkezdtek a borzalmas bűnügy nyomozását.

Azóta már négy nap telt el, a

csendőrség emberei még mindig Tordavilmán tartózkodnak és eddig semmi jelentés nem érkezett a csendőrpáncsnokokhoz.

A tragikus halált halt házaspárt vasárnap délután óriási részvét mellett temették el. A temetésre a vidék összes zsidó családjai felvonultak.

— Parafálták az orosz- lengyel megemlékezési egyezményt. Varsóból jelentik: Moszkvában Litvinov külügyi népbiztos és Patek moszkvai lengyel követ este a külügyi népbiztoságon parafálták az orosz- lengyel megemlékezési szerződést. Ezzel kapcsolatban ismét előtérbe került a francia-orosz szerződés aláírásának ügye.

Olcsó könyvásár

- Banamy Sándor: Kajüt 40 lej
- Kletmaszrekes Válot előfogat 60 lej
- Coeteau A párisi fia 60 lej
- Miké Jenő: Madárka 60 lej
- Szilágyi András: Az új pénztár 95 lej
- Komor: Fischmann E. Utóda 100 lej
- Paul Busson: A szegény Dróntó élete
- Kaphatók az Uj Kelet könyvtárában

A pillanat nem alkalmas nagyobb tranzakciókra

Annak az izgalomnak, amellyel az emberek az első két kölcsöntárgyalás híreit várták — nyoma sem volt ezuttal. Pedig a hírek jöttek most is. Argetoianu gondoskodott arról, hogy a hivatalos távirati iroda időnként beszámoljon a különböző banketten tartott beszédeiről és a tiszteletére rendezett recepciókról. Ez természetesen csak a külső máz volt. A kulisszák mögött Argetoianu próbálson pénzügyi, vagy világosabban szólva kölcsöntárgyalásokkal is. Az első tárgyalások azonban többé-kevésbé negatív eredménnyel zárultak. A vezető francia politikusok és pénzemberek közülék Argetoianuval, hogy a pillanat sem pénzügyileg, sem politikailag nem alkalmas nagyobb arányú hitelnyújtás lebonyolítására. Argetoianu ezt tudomásul vette és sietett a következőképpen nyilatkozni a Europe Nouvelle munkatársának:

„Kölcsöntárgyalások? De hiszen dőregeg volna a mai körülmények között hitelnyújtásokkal próbálkozni. Utazásom informatív jellegű. Tájékozódni akartam az európai politikában. És ezenfelül egészségügyi állapotomra való tekintettel szerettem volna egy kis napkurát is venni.”

Miért tagadta le Argetoianu a kölcsöntárgyalásokat

Január első hetét Nápolyban töltötte a pénzügyminiszter, ahol a napkura még plazubilis volna. Innen azonban Rómán keresztül Párizsba utazott, ahol január közepén inkább esős, mint napos idő járja. A francia fővárosból pedig átharajkázott Londonba, ahol viszont átharajkázottan ködös az idő. A napkurára vonatkozó kijelentést tehát bizonyos fenntartással kell fogadni. Az is érthető, hogy szeretett volna kölcsönt kapni, de nem sikerült neki. Nem sikerült már csak azért sem, mert külföldi utazását megelőzően az a hír járta a nyugati metropolisokban, hogy Románia moratóriumot akar kérni külföldi tartózkodásaira. Dobbal nem lehet verebet fogni. Az olyan adósnak, amelyik régi tartózkodásait prolongálni készül, nem igen adnak újabb hitelt. A pillanat tehát nem kedvezett Argetoianunak. Több okból sem: Közbejött a magyar moratórium-kérés, ami kinosan érintette a francia tőkeket. Közbe jött a Brüning nyilatkozat: Németország nem fizet. És az atmoszférát egészen nyomasztóvá tette a leszerelési konferencia sikertelensége.

Romániának mégis szüksége van pénzre

Argetoianunak, illetőleg Romániának mégis szüksége van pénzre. Két szempontból: Egyrészt a Banca Nationala devizakészletének felfrissítéséhez. A Duna befagyott. A hajózás szünetel. Szágnál az export s nem jön be külföldi fizetőeszköz az országba. Amíg a tengeri kivitel megkezdődik, a Banca Nationalának a devizakészlete bizonyo

1932. január 27.

Select-mozgó. Ujabb pompásan és filme:

SÓI UJOM

bi szerepeit Frie akáll alakítják.

ezen terminuson ra megállapított növelését, vagy iték intézősége hatja, vagy nő-nányosok részere számát. A bi-visszavonható, nem tesz eleget a k. Azok a bizo-mint ezer sorsje-tni, a sorsjegyek-át kell deponál-naradó 40 száza-k során kiegészi-terhelő adókat-ntézősége fizet-ányosok járulé-

herceg

lföldi utat tehes-zájárult Miklós-ához s a herceg-elutazott Párisba. latt” ezzel kap-i számában szen-l. A lap szerint-álásokat folytat-egvételére vonat-Cote d’Azure”-ön-ével együtt hosz-adni.

irságotyszékrosra

vényszék előtt- tatott vádatok és- zügyminisztérium- lejes bírságot. A- en lesz inkasz- Vilmos ingatlan- ank 3,750.000 lej- zva. A törvény-

a san-sal- mmunista almat

t követelte ál- onista lázadás- 26. Az Associated- int San Salvador- forradalmat lever- ok ura a helyzet- iradások is sejtje- g tartott kommu- zések, gyujtogató- a volt. A nyugati- n az ellenforradal- geket szervezett- keresik a bujkáló-

a kommunista lá- integy ezer ember- zatul. A nyugati- ilők számos köz- a levegőbe röpi- hivatalnokot agyon- teljesen káotikus- art.

UJ KELET

Ackermann, a vándorprédikátor...

A zsidócskák a Széchényi-tér környékéről pár órára felejtik az irtózatot gondolat, felejtik a ringatja őket egy szónok, vándorprédikátor, bizonyos Mordechaj Ackermann, valahonnan Lublin mellől. Nagy vándorutján eljött ide is, fölállott előbb a Kádár-uccai chaszidok templomának szószékére és beszélt. Egy-két-három-négy óra hosszat beszél. Hangja énekebe modulálódik, sejtelmes, indulatos, szomorú hangok törnek ajkáról. A Tóra értelmé és a tóra-olvasás hanghordozása érződik varázslatosan a beszédén, nem is csoda, hogy a hívek a hideg templomban összehúzóva hallgatják, mialatt ő nekiizadva lelkesül és lelkesít, beleizzad a mesterségébe, amelyről azt hittük, eltűnt már és kipusztult. Emlékszem, gyermekkoromban menyeyi áhitattal hallgattam egy ilyen szónokot, a Kolomeából való reb Hillel lángoló beszédeit, amelyeket főleg a szombat szentsége érdekében tartott. Aktuális, forró problémák voltak ezek akkor, boldog idők. Ezt a levegőt tudja Mordechaj Ackermann visszahozni a templomok padjai közé és bizonyára ezért szeretik olyan nagyon.

A „csöjver rebbe“ lakásán kerestem föl a híres szónokot. Bundájába burkolózza, biber kalapjában ült, cigarettázott és olvasta a Tanjét. A Tanje a nagy Baal Sem legméltóbb tanítványa volt, aki leírta a Mester mondásait, filozófiáját, életigenlő tanait. Erről kezdtem beszélgetni a szónokkal. Tanje az ő ideálja, rajta keresztül persze a Baal Sem, az új chaszid-mozgalom atyja. Rosszul tudtam a dolgokat. Kikörjgál:

— Nem ő írta, hanem ő is tollba mondotta Baal Sem bölcsességeit fiának, fivérének és egyik unokájának. Hallgassa meg, hogyan nyilatkozott ezekről az ír-diakokról: „A fivérem leírta azt, amit mondtam, a fiam leírta azt, amit gondoltam, de az unokám már leírta azt, amit mondtam és amit a szavak alatt értettem.“

Aminek nyilván az az értelme, hogy a későbbi generáció mindig kiteljesültebben tudja felfogni az elődök zsenialitását.

Mosolyogva, de nem éppen lenézőn beszél a szónokok leg többjéről a dubnói maggidról is. Afféle vicces dolgok, hasonlatok, példalódzások nem világitanak rá a dolgok lényegére, mondotta. A szónak szentségnek kell lennie, ha tömegek felé hangzik. Vicces dolgok profanizálják Isten legnemesebb ajándékát, a beszédet.

Kiváncsi voltam, mikép vélekedik a krízisről, mi a gyökere, mivel lehet elpusztítani? — Nem égető probléma az ő számára, nem mélyült el föltötte.

— Gazdasági krízis? A gonoszság bűnhődése.

Hogy pedig elvágja a további kérdéseket, hozzátesszi:

— Ártatlanok is bűnhődnek. Ismerheti a Talmudnak ezt a jellemző mondsát: „Nincs büntetés csak a gonoszok miatt. Ha a bokor ég, elégnék rajta egyképpen a tüskék és a virágok“.

Az ok egyszerű, épugy a megoldás: — Tessék térjen vissza mindenki, de legalább a zsidók többsége a valláshoz és a geulának be kell következnie. Mint az írva vagyon...

Megint idézetek. Nemcsak a szónak van hatalma, hanem az írásnak is.

Argetolanu bizonyára más véleményen van a krízis megoldása tekintetében.

A zsidó szentség nem szűnt meg sehol, nem is szűnik, láng és vihar vagyunk, eltűnünk és fölbukkanunk, a tűz örök eleme a világegyetemnek, a szélvihar is, — Tudja meg, hogy Oroszországban ma is pincékben és padlásan, rejtett helyeken talmudot és Zohárt tanulnak, megtartják a szokásos istentiszteleteket és nem törődnek az „apikorszim“ mozgalommal? Titokban, mint a marannusok a régi Portugáliában és Spanyolországban megőrzik a zsidó élet magasabbrendűségét.

Jiszrael nem merülhet el.

Apja is rebbe volt, valahol Lublin környékén. Róla ezt a költeménybe illő dol-

got mondotta:

— Apám harminc éves korában főleg a „kasrusz“ miatt, de azért is, mert minden állatkinzást bűnnek tartott, lemondott a hus és állati zsiradékkal főtt ételek élvezetéről. Hetvenkét éves korában kijelentette családjá és szűkebb környezetét előtt, hogy ebben az évben megfog halni. Három nappal halála előtt nem evett,

csak egy-egy korty vizet vett magához. Félórával halála előtt befeküdt ágyába és magához kérte a Chevra embereit. Ezeknek elmagyarázta, hogy az ember tulajdonkép nem pusztul el, csak egyik birodalomból átlép a másikba. A földi birodalomba messziről jön az ember és épolj messzire távolodik belőle. Amint ezt befejezte, kinyújtózkodott és lelke átvándorolt abba a másik hosszú birodalomba.

Minden különös megindultság nélkül, természetes hangon mondotta, Baal Sem keresetlen egyszerűségével.

(sz. i.)

KÖZGAZDASÁG

Vasilescu Carpen iparügyi miniszter:

„Erőtelles iparosítás és a mezőgazdaság racionalizálása vezetheti ki Romániát a válságból“

Gazdasági ellévelyedés volna Románia kizárólagos mezőgazdasági jellegét megőrizni

Bucuresti-Bukarest, január 26. (Az Uj Kelet tud.) Vasilescu Carpen ipari és kereskedelmi miniszter érdekes nyilatkozatot adott a Neue Freie Presse bukaresti tudósítójának. Az ujságírónak arra a kérdésére, hogy milyen gazdasági politikát kell Romániának a jövőben folytatnia, a következőket válaszolta:

— Románia a multban kizárólag gazdasági állam volt. Ipari téren legfeljebb a petróleum és a fatermelés jöhetettek számításba. A helyzet azóta radikálisan megváltozott. Romániának nap-nap után inkább van szüksége arra hogy iparát fejlessze, részint mert ezzel fokozza a városi lakosság fogyasztó- és fizetőképességét és így növeli a mezőgazdasági termékek belföldi piacát. Másrészt külkereskedelmi és nemzetvédelmi szempontból igen fontos, hogy az ország minél kisebb bevételre szoruljon; bármilyen gazdasági aberráció volna azt mondani, hogy Románia mezőgazdasági állam kell hogy maradjon.

A válságból való kiutat a mezőgazdaság modernizálása és erőteljes iparosítás útján kell megkeresni. A román nemzetgazdaság racionalizálása némileg pótolná a tökéhiányt. Románia mezőgazdasági jellege mindenesetre domináló lesz a jövőben is.

Nyilatkozata végén az iparügyi miniszter annak a reményének adott kifejezést, hogy Románia lesz rövidesen Európa buzaszállítója.

TÖZSDE

Kolozsvár, január 26. Márka 40, holland forint 68.50, dollár 169.50, font 600, fr. frank 670, lira 8.75, cseh korona 503, dinár 3, pengő 22, shilling 20, sv frank 33, zloty 19.10, belga frank 24.

Bukarest: Fr. frank 6.39, font 580, dollár 167.60, belga frank 23.80, lira 8.46, dv. frank 32.70, cseh korona 4.99, márka 39.90, holland forint 67.60.

Ujabb áresések a könyvpiacra!

Ismeretterjesztő művek

Adler: Marx a gondolkodó	25 L	Marx: Osztyáharek Franciaországban	48 L
Adler: Alkoholizmus és a szakszervezetek	4 L	Marx: Bér, ár, profit	20 L
Bauer: A szocializmus útja	6 L	Marx: III. Napoleon államcsinyje	20 L
Bebel: A nő és a szocializmus	180 L	Marx: Polgárháboru Franciaországban	20 L
Bernstein: A gazdaságtörténet alapvonalai	20 L	Mehring: Marx Károly élete	360 L
Bernstein: Mi a szocializmus?	5 L	Migray: Egy keresztényszocialis állam története	18 L
Bernstein: Görli tzi pártprogram	12 L	Migray: Az egyház, munkáskérdés	5 L
Bernstein: Lassalle Ferdinand	18 L	Migray: Az Internationale története	25 L
Beer: A szocializmus és társadalmi harcok története:		Müller: Marx és a szakszervezetek	15 L
I. Középkor	30 L	Paoh: A társadalmi ember élete	25 L
II. Középkor	30 L	Parvus: Allam, ipar, szocializmus	20 L
III. Ujkor	30 L	Révész M.: Somogyi Béla élete	25 L
IV. 1750—1860	90 L	Szabó E.: Szocializmus	30 L
V. 1860—1925	90 L	Szemes: Mi az osztyáharek	5 L
Braun S.: A primitiv kultúra	90 L	Snowden: Ha a munkáspárt uralomra jut	8 L
Braun S.: Szakszervezetekről	5 L	Szakasits: A munkásifjuság útja	5 L
Bresztowszky: Miért?	9 L	Szakasits: Ut a felszabadulás felé	5 L
Cooperator: Szocializmus és szövetség	5 L	Társadalmi lexikon	600 L
Deutseh: Sport és politika	41 L	Dr. Tóti: Az ifjuság nemi problémái	85 L
Gál: Szakszervezetek a háboru alatt	5 L	Umbreit: 25 év a német szakszervezeti mozgalomból 1890—1915	5 L
Garami: Kezdjük előlről	5 L	Vándor: Közgazdaságtan	100 L
Gergely: Munkáskultúra	30 L	Vanczák: Szakszervezeti demokrácia	5 L
Gombo: Kisipar, kiskereskedelem és a szocializmus	10 L	Wagner: A tudományos gondolkodás alapvelei	10 L
Jászai: Agitáció	4 L	Wexberg: Ideges gyermek	60 L
Kautsky: Marx gazdasági tanai	41 L	Webb: A kapitalizmus hanyatlása	40 L
Kautsky: Kereszténység eredete	100 L	Dr. Stern: Tolsztoj	20 L
Kertész: A nemzetköziség útja	40 L		
Kropotkin: Kölcsönös segítség	100 L		
Kunfi: Jaurés	10 L		
Lassalle: Az alkotmányról	6 L		
Lassalle: Munkásprogram	6 L		

Kaphatók az Uj Kelet könyvtárában

EGYESÜLETI ÉLET

A „Héber Kurzus“ legközelebbi összejövetele ma este 8 órakor lesz megtartva a Citty különtermében.

Az erdélyi Brith Trumpeldor évi konferenciája. Vasárnap zajlott le Gyulafehérváron nagy érdeklődés mellett az erdélyi Brith Trumpeldor évi konferenciája mintegy 46 delegátus részvételével. Az ünnepélyes megnyitó az „Európa“ nagytermében zajlott le dr. Ábrahám Józsefné nagyszony elnöklése alatt. A hatalmas közönség sorában a katonai hatóságok és a zsidó testületek vezetői is megjelentek és üdvözölték a konferenciát, majd Ernster rabbi helyettes tartott emelkedett szellemű héber üdvözlő beszédet. Fischer Ernő, a Betar főfakéd beszélt a megüzant nagyszabásu románnyelvű beszédét a szervezet célkitűzéseiről, Feuerstein Kálmán, a Betar egyik alapítója, a cionista mozgalom és a revizionizmus mai helyzetéről tartott nagy beszédet. A délutáni ülésen a szervezet egyes csoportjai tartották meg jelentéseiket, majd Diamant Elemér tartott mintegy másfél óras referatutumot a Brith Trumpeldor feladatairól és a megválasztandó új vezetőség kötelességeiről. A konferencia ezután megválasztotta az új vezetőséget, amelynek élére Fischer Ernő visszalépése folytán Diamant Elemért és Feuerstein Kálmánt választották meg. A konferencia Fischer Ernő és Feuerstein Kálmán lendületes zárószavaival a Hatikvah hangjai mellett nyert befejezést. A konferencia után nagysikerű bált rendeztek a gyulafehérvári szervezetek, amely a Betar-csoport vezetői mellett Kugel és Burger revizionista vezetők agilitását dicséri.

Dienst. A Zs. N. Sz. kolozsvári helyicsoportja új vezetősége nagy sulyt fektett arra, hogy a csoport tagjai állandó információt kapjanak a világ cionista és zsidó eseményeiről és rövid ismeretterjesztő előadásokkal állandóan bővítsék a tanulmánygyó tagok zsidó ismereteit. A heti Dienstek már ennek jegyében folynak és bizonyára ez az oka, a Dienstek mind jobban fokozódó látogatottságának. Ma, szerda este 9 órakor Kaszner Rezső, az Uj Kelet munkatársa fog előadást tartani a Citty különtermében.

A Zsidókórház bálja. Közeledik a január 30., a Kórházegyesület bálja és a rendezőség most már állandó készenlétben, hogy a bál közönségnek tett ígéreteket beteljesülés kövesse. A rendezőség által kilátásba helyezett meglepetések tekintetében az illetékesek mély hallgatásba burkolóznak és csak annyit árulnak el, hogy azok igen ötletesek és eredetiek lesznek. A Kalap Király főtéri kirakatában állandóan nagy tömeg nézi a Fischer Kálmán által ajándékozott díjakat, melyek a legjobb rumba, walzer és tangótáncosok kapnak. Dr. Fischer Tivadarné hölgybizottsági elnökő felkéri a hölgybizottság tagjait, hogy f. hó 28-án, csütörtökön d. u. 4 órakor lakásán megjelenjen szíveskedjenek és ez alkalommal a r. l. l. levő aláírási ivatek is hozzák magukkal, hogy az előzetes eredmény megállapítható legyen. Tekintettel a nagyszámu vidéki jelentkezőkre, a rendezőség eljárt a kolozsvári szállodáknál és a New York, valamint az Astoria szállodák a bál vendégeknek jelentékeny ármérséklést ajánlottak fel a szállodai árakból. Tévedések elkerülése végett a rendezőség újból felhívja a figyelmet arra, hogy a bál színhelye a Kereskedelmi Kamara új székháza lesz (Str. Regina Maria, Deák Ferenc ucca), melynek díszterme elég nagy ahhoz, hogy az előreláthatólag nagy közönséget kényelmesen elhelyezze. A bálra készülő hölgyek között örvendetes meglepetést keltett, hogy Braunfeld Henry kolozsvári ékszerész egy nagyértékű, gyönyörű antik kollétt adományozott a szépségverseny első díjával.

A nagybányai Zeire-Mizrachi alakulása. Az ujonnan alakult nagybányai Zeire-Mizrachi csoport e hó 20-án megtartott ülésén a következő vezetőséget választották az egyesület élére: Elnök: Mandel Jenő, alelnök: Aronovits Mór, titkár: Herskovits József, pénztárnok: Vértés L. ellenőr: Bergfeld Izsó, gondnok: Neuhäusler Tibor. A csoport működése elé bizalommal tekintenek, mely hivatva van a nagybányai stagnáló cionista életbe új vérkeringést hozni.

Az Agabekov

Párizs, január 26. (A párizsi sajtótól.) A párizsi hasábos tudósítások Agabekov tábornok székelykalanjával. A Le Journal ujságírókat küldte részébe, hogy az Agabekov tanulóanyagokai kiküldtették a GPU jének előéletét és a dekes felfedezésre juthadsereg volt többé hoz fűzött barátságát GPU kötelékéből. Az akadémia mögött egáris izü és a GPU méltó romantikus szerződik meg.

Agabekov 1929-ben, hogy megszervezte a palesztinai, sziriai, mániai szervezeteit. A mániai nevé az tette 1919-ben meggyilkolt Németország moszkva Trockijjal való barátka GPU emberei. Ig Törökország fővárosát szerüen hamisított neki, Oveszpián perza Agabekov ebben a magát a kereskedelm tess, mintha élénk kötmé le idejét. A dolgozik a GPU kiép meg mint a kerikac van. Nem ismeri az ezért nehezen bold Nyelvmestert keres Izabellára. Egy vo leánya, aki a sztabm teljesít szolgálatot.

A rettegett táborn miss között szerelm Agabekov egy gyön vallya Streater kisas hajdonképen kicsoda megkéri kezét. A n feltételt állit: csak ka szakit a GPU-val

Agabekov sok tany Agabekov szó nél asszonyának kérését, tül Párizsba utaznak jelenik általános m emigránsok tanyáján jelentést teszi: — Tíz évig állott latában. Az összes ismerék, az önök r tom és önökkel eg a szovjet ellen.

Agabekov további tevé rozta. Agabekov a leleplezések közlés francia rendőrségne jei milyen eljárásal

A Zsidó Szakács

1000-né több cept. A közep szép kiállítás ötése

ÁRA: 3

K a p h UJ KELET kö

Az Agabekov-ügy második felvonása

Romantikus szerelmi história miatt szakított a szovjettel a GPU megalapítója. A bukaresti rendőrség még mindig azt hiszi, hogy a Filomela terroristái működtek közre Kutjepov elrablásában is

Párizs, január 26. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A párizsi lapok még mindig hasábonszerűen foglalkoznak Agabekov tábornok szenzációs konstancai kalandjával. A Le Journal a legkiválóbb újságírókat küldte szét a világ minden részébe, hogy az Agabekov-ügy előzményeit tanulmányozzák. A lap munkatársai kiküldték a GPU volt megszervezőjének előéletét és arra a rendkívül érdekes felfedezésre jutottak, hogy a szovjet hadsereg volt tábornoka nem Trockijhoz fűzött barátsága miatt vált meg a GPU kötelékéből. Agabekov és Sztalin GPU kötelekéből. Agabekov és Sztalin GPU kötelekéből. Agabekov és Sztalin GPU kötelekéből. Agabekov és Sztalin GPU kötelekéből.

Agabekov 1929-ben Sztambulba utazott, hogy megszervezze a GPU törökországi, palestinai, szíriai, görögországi és romániai szervezeteit. Elője Blumkin volt, akinek nevét az tette ismeretessé, hogy 1919-ben meggyilkolta Marbach grófit, Németország moszkvai követét. Blumkint Trockijjal való barátkozása miatt lelőtték a GPU emberei. Így került Agabekov Törökország fővárosába. A GPU szabályterületen hamisított utlevelet állított ki neki, Oveszpian perzsa kereskedő nevére. Agabekov ebben a minőségben felvételt kért a kereskedelmi kamarába és úgy tesz, mintha élénk üzleti tevékenységben lenne. A valóságban lázasan dolgozik a GPU kiépítésén. Minden úgy megy mint a kerikacsapás, csak egy baj van. Nem ismeri az angol nyelvet és ezért nehezen boldogul Sztambulban. Nyelvmestert keres és ráakad Streater Izabellára. Egy volt angol diplomata leánya, aki a sztambuli angol követségen teljesít szolgálatot.

A szerelmes angol miss kivánsága

A rettegett tábornok és a fiatal angol miss között szerelmi idill fejlődik ki. Agabekov egy gyöngye pillanatban bevallja Streater kisasszonynak, hogy ő tulajdonképpen kicsoda. Ugyanakkor pedig megkéri kezét. A miss beleegyezik, de feltételt állít: csak akkor megy hozzá, ha szakít a GPU-val.

Agabekov a párizsi emigránsok tanyáján

Agabekov szó nélkül teljesíti menyasszonyának kérését. Marseille kereszti Párizsba utaznak. Itt Agabekov megjelenik általános meglepetésre az orosz emigránsok tanyáján és a következő kijelentést teszi:

— Tíz évig állottam a szovjet szolgálatában. Az összes titkokat, amelyeket kimerék, az önként rendelkezésére bocsátom és önközzel együtt akarok harcolni a szovjet ellen.

Agabekov eladja a francia rendőrségnek a GPU titkait

Ez volt a drámai pillanat, amely Agabekov további tevékenységét meghatározta. Agabekov azonnal hozzájárult a leleplezések közléséhez. Elárulta a francia rendőrségnek, hogy a GPU kémjei milyen eljárásal szerzik meg maguk-

nak a keleti államokban lévő idegen követségek levelezését. A leveleket kibontották, lefényképezték, majd visszargasztották, mindezt oly pontosan és oly gyorsan, hogy a címzetnek fogalma sem volt a történetekről. Eközben komplikációk állanak be. Miss Izabella Streater édesanyja elkéseredetten keresi leányát és végül Párizsban nyomára akad. Első dolga, hogy a párizsi rendőrségen feljelentést tesz Agabekov ellen egy kiskoru leány elrablása miatt. A francia rendőrség Belgiumba toloncolja Agabekovot, Miss Izabellának pedig vissza kell térnie Sztambulba. Agabekov nem maradt Belgiumban ölbetett kezekkel. Valaki felkeresi és meg akarja tőle tudni, hogy milyen tevékenységet fejtett ki a GPU Franciaország keleti gyarmatain.

— Mennyiért csinálja meg? — kérdik Agabekovot.

— Pénzért nem csinálom. De hajlandó vagyok az üzletre, ha visszahozzák nekem, akitől elválasztottak.

A bécsi gyilkosság szenzációja

Három hét sem telt el és Izabella Streater Brüsszelben van. Az ifjú pár megtartja esküvőjét és Brüsszel közelében bérelnek villát. Röviddel ezután Agabekovot Bécsbe szolitja kötelessége. Az osztrák fővárosban rejtélyes körülmények között meggyilkolnak egy Semmelmann nevű kereskedőt. A gyilkost később letartóztatják és Spielmann névre kiállított hamis utlevelet találnak nála. A vizsgálat megállapítja, hogy úgy az áldozat, mint a gyilkos kommunisták. Semmelmann megígérte egy bécsi polgári lapnak, hogy eladja közlés végett emlékiratait. A GPU megneszelte a dolgot és az árulónak bűnhődni kellett. A nagy port felvert per tárgyalása során a gyilkos kijelenti, hogy igazi nevén Pirkovicnak hívják, jugoszláv alattvaló és féltékenységből gyilkolt.

Agabekov megjelenik Bécsben és a tárgyaláson felismeri a gyilkosban a GPU egykori főnökét és az ő volt felettesét, akit igazi nevén Schulmannnak hívnak. Schulmann 1929-ben a moszkvai Cabinet Noir élén állott, ő volt az, aki Agabekovnak az Ovszepian névre szóló utlevelet kiállította.

Agabekov és a Kutjepov ügy között nincs szerves kapcsolat

A Le Journal-nak nem sikerült megállapítani azt, hogy milyen küldetéssel

járt Bukarestben Agabekov tábornok. A lap közli Müller tábornoknak, az orosz emigránsok vezetőjének egy nyilatkozatát. Müller tábornok szerint az Agabekov ügy és Kutjepov eltűnése között nincs közvetlen kapcsolat. A Konstancában elfogott német nőnek semmi köze sincsen ahhoz az asszonyhoz, aki döntő szerepet játszott Kutjepov párizsi elrablásában. A Konstancában elfogott Silvia szép és elegáns nőnek van leírva, míg a másik asszony nem volt sem szép, sem elegáns. A francia rendőrség bekérte a bukaresti rendőrségtől a szép Silvia fényképét, amelyet meg fognak mutatni mindazoknak, akik a Kutjepov körül leelkedő asszonyt látásból ismerték.

Müller tábornok kijelentésével ellentétben a bukaresti rendőrség azt hiszi, hogy a Filomela hajón elfogott terroristáknak részük volt Kutjepov tábornok elrablásában is. Sőt az a gyanu is felmerült, hogy a tábornok elrablásánál ugyancsak a Filomela szolgálatait vették igénybe. A hajó, amelyet Newcastleban gyártottak, rövid időn belül angol, francia és görög lobogók alatt közlekedett a tengeren, tehát szokatlanul gyakran változtatta „Nemzetiségét”. A nyomozás ebben az irányban tovább folyik. Agabekov tábornok Brüsszelben tartózkodik, ahol a világ összes tájáról felkeresték az újságírók. A tábornok elhárított magától minren interjú-kísérletet.

A hadügyminisztérium váratlanul megsemmisítette az összes szállítási árlejtéseket

Ezentul magáncégek helyett kizárólag szövetkezetek kapják meg a hadügyi szállításokat

Bucuresti-Bukarest, január 26. A kormány elhatározta, hogy a hadsereg ellátását a jövőben nem a magáncégek, hanem a szövetkezetek révén fogja eszközölni. Az elhatározás alapján a múlt év december 28-ika utántól a

mai napig megtartott összes szállítási árlejtéseket megsemmisítették. A rendelet súlyos sérelme a magángazdaságnak s valószínű, hogy parlamenti interpelláció is fog elhangzani a kormány intézkedése ellen, amely szerzett jogokat sért; nem látszik kizártnak az, hogy a szállítók, akik törvényes formában megtartott árlejtéssel kapták meg szállításaikat a megsemmisítés miatt kártérítési pert indítanak az állam ellen.

kat sért; nem látszik kizártnak az, hogy a szállítók, akik törvényes formában megtartott árlejtéssel kapták meg szállításaikat a megsemmisítés miatt kártérítési pert indítanak az állam ellen.

Megkerült az egymillió sorsjegy

A posta kikézbcsítette a nagyváradi vizsgálóbírónak a sorsjegyet és a jogos tulajdonosok má már át is veszik Kolozsváron a főnyereményt

Oradea-Nagyvárad, január 26. (Az Uj Kelet tud.) A zsidó kórházorszájték milliós főnyereménye ügyében ma megtörtént a végső fordulat: a posta kikézbcsítette a sorsjegyet dr. Popoviciu vizsgálóbírónak. A vizsgálóbíró átvette a sok kavardást előidéző sorsjegyet és azonnal értesítette a szerencsés átvételéről dr. Zigre Miklós ügyvédet, aki Steiner Zseni nevében a bűnvádi feljelentést megtette Pless Béla ellen. Dr. Zigre Miklós értesítette kliensét a sorsjegy megérkezéséről és egy óra leforgása alatt a sorsjegykérdés összes szereplője megjelentek a vizsgálóbíró előtt.

A milliót nyert sorsjegyen meglát-szik, hogy egész sereg bonyodalom tá-madt körülötte. Az összeszakadt papirdarabot jogos tulajdonosai nagyon óvatosan vették át és tették borítékba. Steiner Zseni, Pless Béla és dr. Zigre Miklós ma, szerdán jönnek át Kolozsvárra, hogy az egymillió lejt átvegyék. És ezzel ma már be is fejeződik az egymillió lejes főnyeremény komédiája.

matd körülötte. Az összeszakadt papirdarabot jogos tulajdonosai nagyon óvatosan vették át és tették borítékba. Steiner Zseni, Pless Béla és dr. Zigre Miklós ma, szerdán jönnek át Kolozsvárra, hogy az egymillió lejt átvegyék. És ezzel ma már be is fejeződik az egymillió lejes főnyeremény komédiája.

A lausannei konferencia öt hónappal való elhalasztásáról folynak a tárgyalások az angol és francia kormányok között

A jóvátételi kérdésben még fennállnak az ellentétek a francia és az angol kormányok között. Az angol kormány az összes kérdésekben egységes

London, január 26. A Daily Telegraf szerint a francia kormány Macdonald és Laval találkozója előtt diplomáciai uton igyekszik tisztázni az összes kérdéseket, úgy, hogy a két miniszterelnök eszmecserejének idejére csak a megállapodások végleges leszögezése maradjon.

vét a Temps is hírül adja. A Havas távirati iroda szerint a két kormány között közeledés jött létre s megegyezés lehetősége közelinek látszik.

éven át semmit sem követelnek Németországtól.

A francia sajtó megállapításaival egyidőben a londoni sajtó arról ad hírt, hogy az angol kormány tagjai között teljes az egyetértés a jóvátételek és hadiadósságok kérdésében, továbbá a pénzügyi és az indiai politika terén.

A diplomáciai tanácskozások bevezetőjeképpen Laval másfél óra hosszat tanácskozott Flandin pénzügyminiszter és Berthelot külügyi államtitkár jelenlétében lord Tyrell párizsi angol nagykövettel. Beavatott körökben úgy tudják, hogy a lausannei konferenciának juniusra történő elhalasztásáról és Macdonald-Laval találkozás előkészítéséről volt szó. A jóvátételi értekezlet öt hónappal történő elhalasztásának ter

Ezzel szemben a Petit Parisien szerint még fennállnak az ellentétek az angol és francia kormányok között a jóvátételi kérdésben, de remélik, hogy sikerül ezeket elsimitani. A lapok általában hangoztatják a megegyezés szükségességét.

— Miért maradt el Averescu a király vacsorájáról. Bukarestből jelentik: A Curentul Averescu marsallnak a Ferdinánd-rend tagjai királyi vacsorájáról történt távolmaradását azzal magyarázza, hogy Averescu ezzel a király politikájával való egyet nem értését akarta kifejezni. Goga elelben ott volt a vacsorán, aminek az a jelentősége, hogy Goga a néppártban a királlyal való együttműködés politikájáért küzd.

A Zsidónő

Szakácskönyve

1000-né több kitűnő recept. A közeli 400 oldalas, szép kiállítású vászonötéses könyv

ÁRA: 300 LEI

Kapható az UJ KELET könyvosztályában

szachí alakulása. agvbányai Zeire-0-án megtartott öségeit választót. Elnök: Mandelits Mór, titkár: Árnok: Vértés L. gondnok: Neurt működése elé mely hivata van cionista életbe

Zsidók pénz nélkül

— Regény az amerikai zsidó proletárok életéből —
IRTA: MICHAEL GOLD (33)

Az öregebb zsidók voltak különösen cinikusak:

— Emiatt a darab fa miatt mézáróltak le bennünket Európában, — mondta egyik szakállas a másiknak. Percről-percre vidámabb és nagyobb lett a tömeg. Végre jött egy rendőr és elosztatta őket. Könnyen kellemetlen kirobbanásához vihették volna — tumultushoz, megkövezéshez. A régebbi időben ilyen tumultusok gyakran történtek.

Egyszer egy csoport fiatal ateista zsidó tüntetett Jom Kippurkor a zsinagóga előtt. A Jom Kippur bójt nap, a legnagyobb ünnepe az éveknek. A ateisták sonkáskenyeret ettek s gyalázkodó szavakat hallattak. Hatot közülük súlyosan sebesülve a kórházba szállították.

Máskor egy csomó jámbor zsidó megámadta egy zsidóasszony temetését, aki olasz férfihez ment nőül és felvette a katolikus vallást. A katolikus temetőbe kellett volna temetni. A tömeg a halott kétségbeesett apjának a vezetése alatt megkísérelte a haltetést a végső beszentelés elől erőszakal megóvni. A rendőrség őrte vissza őket.

Az East-Siden vallási dologban nem ismertek tréfát. Minden üldözött faj a fanatikuskok faja lesz.

Anyám legidősebb bátyja, Max rendkívül fanatikus ember volt. Amikor szülem megcsüdték, hónapokon keresztül próbálta rábeszélni anyámat, hogy borotváltsa le a haját s ortodox előírás szerint a férjes asszonyok parókáját viselje. Apám harcolt ez ellen a követelés ellen. Azt akarta, hogy anyám megtartsa természetes haját. Anyám engedett ennek a kívánságának, de bátyja barátságának a megszakadásával fizetett érte egész életén keresztül.

Maga anyám mégis meglehetősen vallásos volt. Betartotta mindazon apró, terhes részleteit az ortodox rituálénak, amely az emberek még legmellékesebb, legmindennapibb cselekedetét is magába foglalja s hasonlóan valami rossz neurozis-hoz az egész életet komplikálta teszi.

Anyám elmondta a reggeli és esti imát, apám nem. Apám nem csatolta fel minden reggel az imaszíjját, szombaton sem ment zsinagógába. Csak a nagy, szent ünnepek alkalmával vett részt istentiszteleten. Még szombaton is dohánzott és a legkülönbébb bűnöket követte el. Vallásos dolgokban ugyanolyan hanyag volt, mint sok egyében.

Egy alkalommal valami küldöttség jött a zsinagógából hozzá. A küldöttség tagjai, kemény kalappal a fejükön, leültek előszobánkban s a szónokok ünnepélyes szemrehányásokat tett apámnak azért, mert szombaton nem jelenik meg az istentiszteleten.

— Nagy bűn ez, testvér! — mondta az elnök. — A szombatot nem tisztelni bűn.

— Tudom, — mondta vidáman apám. — De azt hiszem Isten megbocsájt nekem. Tudja az okaimat. Alapos okok.

Aztán elmesélt nekik apám egy történetet. Egyszer egy gazdag ember kikergette Isten kegyét. Isten megadta neki tüstént. A következő napon egy szegény ember kérte ugyanezt Istentől. Isten ennek ugyanolyan hamar megtagadta. Egy fiatal angyal, aki a trón mellett állt, felháborodott.

— Hogy lehet ez igazságos? — mondta Istennek. — Nézd, ennek a gazdag embernek nincs szüksége segítségre és Te mégis tüstént teljesítetted a kívánságát. A szegény embert meg elküldötted. Isten, nyíltan kérdezek, igazságosság ez?

— Igen, — mondotta mosolyogva az Isten. — Ez a szegény ember rettenetes csapás. Mindennap kér valamire. A gazdag ember azonban csak nagy ritkán fordul hozzám. Az ördög vigye, teljesedjen a kívánsága! Nem fog egyhamar zavarni.

— Így áll a dolog, testvér — fejezte be az elbeszélést apám. — Én szegény vagyok és nem akarom a jó Isten tul sokat az imádságaimmal zavarni. Minek bosszantsam?

A kiküldöttek tanácstalanul cirógatták a szakállait és sötét bosszúsággal hagyták el lakásukat. Ennek ellenére apám jámbor zsidó volt. Házunkban az összes Mózes-féle tabukat betartották.

Az ajtófélfán egy Mezuza lógott, amit apám minden reggel megcsókolt, mielőtt munkába ment. Az engesztelés napján böjtölt, verte a mellét és sirt az egész gyülekezettel. A két Passach estén hosszú fehér ruhát öltött és a szent ünnepi lakoma asztalfőjén ült.

Az öreg Barney egyik legcsodálatosabb típusa volt uccánknak. Hetven éves zsidó volt. Hordár egy rezágy gyárban, mely az egyik ház pincéjében működött. Telenyáron ugyanazt a fantasztikus kosztümöt viselte, egy faközöld rongyokkal agyonfoltozott köpenyvel. A rongyok sulya legalább tizenöt fontot nyomott s még kánikulában is ezzel vonszolta magát. Vitte a nehéz ágyakat, izzadt rettenetesen, bűzös rongyaihoz azonban hiü maradt.

Mindig akadt pár kíváncsi, aki Barneyt figyelte, amint az az ágyait vonszolta, vagy pihenve a kapulépésőjén ült, a kezében hosszú vándorbotjával. Némelyek azt suttogták, hogy Barney fukar s a rongyai közt pénz van eldugva. Mások viszont azt mondták, hogy bolond. Meggyőződve a saját okosságuk felől egyremásra azzal piszkálták, hogy nem normális dolog nyáron tizenöt font rongyot cipelni a testén. Az öreg Barney azonban nem ment bele semmiféle vitába; ragaszkodott a rongyokhoz. A szemtelen kocsisok megpróbálták bosszantani, piszkos viceket kiáltottak utána. Barney

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A kis király sztrájkol

Ma, szerdán van a Magyar Színház mozgóban egy elragadó filmnek, a „Kis király sztrájkol“-nak a premierje. A filmet Norman Taurag rendezte, játszó: Louse Fazenda, Edna May Oliver, Miti Green és Jackie Searl, a két új amerikai gyermek-filmsztár. A film meséjét pedig a Nobel-díjas író: Sinclair Lewis írta. Két anya versengéséről szól ez a film, akik gyermekeiket Hollywoodba viszik, hogy ott olyan karriert csináljanak, mint Jackie Coogan. Mind a két gyermeknek sikerül is bejutni a sztárok közé. De még itt sem áll meg a két anya versengése: egy kis gyermek-király kegyeiért is harcolnak. Mind a két gyermeknek sikerül is megismerkednie a gyermek-királyal Londonban, akivel együtt aztán a legkacagatatóbb kalandokon mennek keresztül.

Az Ady-émléket. Tessitori Nóra és a vele egy estélyen szereplő művészi gárda: Ferenczy Zsuzsi, Krenner Miklós, Bretan Miklós és Virágh Lajos kétségtelenül a legmagasabb művészi élmény régióiba fogja emelni a közönséget. Nemes, aranycsengésű esemény lesz az Ady-estély, amelynek hódolatából fon Kolozsvár közönsége koszorut a 13 éve halott Ady Endre emléke felé. Az igazi, a megalkuvást nem tűró Ady lelkiarcát tükrözi vissza ennek a magas színvonalu estnek minden műsorszám, amelyen az ihletett átélések ritka megszállottságában fognak revelálódni a katolikus gimnázium pódiumán. Minden jel arra vall, hogy zsufoolt nézőtér fogja szívébe fogadni a színpadról csendülő Ady-igéket. Tessitori Nóra művészetének gazdag skálájával Ady Endre lírájának olyan hurjain fog játszani, a verseket teljes pompájukban felragyogtató előadóművészetén keresztül, amelyeket csak a kongeniális megérzés legfinomabb ösztönösségével lehet megszólaltatni. Ferenczy Zsuzsi egy megrázó szépségű Bartók és két Reinitz-Ady dalt, Virágh

rájuk meredt melankólikus szemeivel és majesztetikus hallgatásával intézte el őket. Az emberek kinevették. Ennek a bolond öregembernek türelmet és szenvedést kifejező arcában azonban volt valami tiszteletet parancsoló.

Csak pár kérdés volt, amivel Barneyt beszédre lehetett bírni. A hancurozó gyerekek körülvették és megkérdézték: — Barney, kire vársz itt? — A komoly bolond szemek ránk irányították tekintetüket és az öregember lassan mondta: — A Messiásra várok, fiaim. — És mit hoz a Messiás, Barney? — Egy pohár szódavizet, — válaszolta. Neveztünk és elszaladtunk. Az öregembert egyáltalán nem bántotta a kérdés, hanem nyugodtan ülve maradt. Ennéha még más kérdéseket is intéztem hozzá, mert én szintén hittem a Messiás eljövételében. Ez volt az egyetlen pont a zsidó vallásban, amit fel tudtam fogni. Nekünk nincs karácsonyi angyalunk, de van egy Messiásunk.

A zsidó ünnepek reánk gyerekekre nagyon fasciáló hatást gyakoroltak. Olyan volt, mintha tízszer ünnepeltük volna évente a karácsonyt. Szerettem a Chanuka gyertyák ünnepét és a zsidó ujesztendő örömeit. Szerettem a romantikus sátoros ünnepet; ilyenkor a hátulsó udvarban felállítottak egy primitív, náddal fedett barakot, amelyben az East-Side-i zsidók lakomáztak az arabiai sivatagban töltött vándorévek emlékezetére.

A zsinagógai istentiszteletek olykor nagyon szórakoztatóak voltak. Ugy érezte magát az ember, mint a színházban. A rabbi egy kosszarv alakú kürtbe fújt s száz szakállas, lepedőbe burkolódzott férfi elkezdett göresösen ide-oda ringani. Nyögtek, zokogtak, verték a mellüket és énekeltek azokat a különösen panaszos keleti melódiákat, amelyek kétezer esztendősek, a zsidó szívet azonban még mindig megaragadják.

(Folytatjuk)

Lajos Reinitz dalokat, Bretan Miklós pedig sajtószerményü Ady-dalait fogja előadni. A hangversenyszezonnak ez a nem mindennapi eseménye február 4-én este lesz a katolikus gimnáziumban.

A duji Román Opera műsora

Szerda, 1932 január 27: Fidelio.
Péntek, 1932 január 29: Hoffmann meséi.

ASTRA MOZGÓ MŰSORA

Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor
Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor
Exotikus és énekművészeti premier!
Havai éjszakák, Werner Fuetterer, Fee Malten és Eugenia Kais-Arowa, a csodás hangu bensülött énekesnő. Aranyfilm német nyelvben!

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor.
A „Vörös machka titka“, mulatságos hangos kalandorvígjáték, német párbeszédekkel, főszerepekben: Verebes Ernő, Hans Junkermann, Siegfried Arno.
Jön: Liane Haid legújabb szenzációs hangos operettje: A varsói unokánövér

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Szerda: Férjem barátnője. Mulatságos vígjáték, főszerepekben: Lucie Englisch és Fritz Schutz.
Csütörtökön: Férjem barátnője. Mulatságos vígjáték, főszerepekben: Lucie Englisch és Fritz Schultz.

Színhör-Mozgó műsora

Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor
Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor
Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor:
A kis király sztrájkol. A legragyogóbb zenés vígjáték, kicsiknek és nagyoknak. Szövegét írta: Sinclair Lewis. Főszereplők: Miti Green, Louse Fazenda, Jackie Searl, May Oliver. Ezt a pompás filmet, kicsinyek játszó, de úgy, hogy a felnőttek is tanulhatnak belőle. Helyárak: d. u. 3 órákor földszintű 20, erkélyű 10 lej. 5, 7 és 9 órákor 10, 20 és 30 lej.

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor
Hétfő 3, 5, 7 és 9 órákor:
Táncos huszárok. Szenzációs nagy operette, a főszerepekben: Verebes

Ernő, Oszkár Karlweis, Gretl Theimer. A legújabb, legmulatságosabb uniformisos filmoperette. Helyárak d. u. 3 órákor 10 és 20 lej. 5, 7 és 9 órákor 10, 20 és 30 lej.

CORSO-MOZGÓ MŰSORA

Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor.
Csütörtökön 3, 5, 7, 9 órákor: Utoljára
A vőlegény özvegye Richard Eichberg, az „Atlantic, Hai-Tang“ rendezőjének legsikerültebb hangos filmoperettje. Főszerepekben: Georg Alexander, Maria Eggert és Fritz Kampers.
Pénteken 3, 5, 7, 9 órákor: Világsiker aratott nagy premier: Táncol a kongresszus. A szezon legkimagaslóbb, szenzációs filmoperettje. Főszerepekben: Lilian Harvey, Willy Fritsch, Conrad Veidt és Lil Dagover.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, január 27.
Bukarest. 21.15: Hegedű- és zongora hangverseny.
Budapest. 9.15: Szalónzenekari hangv. 12.05: Hangv. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 3.30: Morse tanfolyam. 4: Katonazene. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5.15: Előadás. 5.45: Zongoravígjáték. 6.45: Olasz nyelvoktatás. 7.15: Magyar nóták. 8.30: Sizmü a Studióból. Tosca, dráma. 10.15: Pontos időjelzés, időjárás, majd jzz. Közben 10.45: Franciányelv előadás.
Bécs. 17: Klasszikus zene. 22.15: Zenekari hangv.
Berlin. 19: Könnyű zene.
Breslau. 20.30: Régi táncok.
Lipce. 21.10: Szimf. Mozart hangv.
Stuttgart. 19.35: Kis hegedűdarabok.
Varsó. 19.35: Grammfón.
Lemberg. 18: Szalónötös.
Riga. 21.05: Schubert művei.
Milánó. 19: Grammfón.
Róma. 20: Grammfón. 21: Opera.
Prága. 22.15: Hangv.
Pozsony. 12.30: Déli zene.
Brünn. 19.30: Hangverseny.
Toulouse. 19.16: Sámson és Delila, Don Juan és Afrikai nő részlet. 21.30: Masenet: Thais c. operája.

Csütörtök, január 20.

Bukarest. 19.45: Grammfón. 20: Athanasiu baritonénekes hangv. 20.20: Szimf. hangverseny.
Budapest. 9.15: Grammfónhangv. 9.30: Hírek. 12.05: Cigányzene. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4: Háztartásról. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: A földművelésügyi minisztérium előadássorozata. 5.30: Ostendejazz. 6.30: Angol nyelvoktatás. 7: Előadás. 7.30: Thomas: Mignon c. operája, majd cigányzene.
Bécs. 19.40: Hegedű, gitár. 20.45: Szimf. hangv. 22.15: Cigányzene.
Berlin. 19.30: Hogy táncolt a régi Berlin.
Breslau. 17.30: Kávéházi zene.
Hamburg. 20: Auber: Fra Diavolo c. operája.
Langenberg. 20: Meyerbeer-est.
Lipce. 16: Olasz operakból.
Stuttgart. 22.40: Táncczene.
Varsó. 19.35: Grammfón. 20.15: Könnyű zene.
Kattowitz. 20.15: Könnyű és tánczene.
Riga. 21.30: Zongorahangv.
Milánó. 19: Grammfón. 21: Opera.
Róma. 20: Grammfón.
Prága. 20.15: Énekkar. 21: Hegedűhangverseny.
Pozsony. 21: Hegedűhangv.
Brünn. 20.15: Fuvószekar. 21.30: Hegedű- és zongorahangv.
Kassa. 20.30: Schubert-dalok.

APRÓ HIRDETÉSEK

Fűszer- és csemegeüzlet belvárosban társat keres 200.000 lej tőkével. Ajánlatokat „Egyszintencia“ jellegre a kiadóba kér.

Ödön! Jól vagyunk. O.
Kétszobás-konyhás, fürdőszobás lakást keresek elsejére a belvárosban. Címek a kiadóba kérek.

HÍR

Moses

1812-öt irtak akkor emlékezetes, híres leoni idők ragyogó francia gránátosok M utat a nyugateurópai nek a zsidó Heinet, — Ez a híres esztendő dig: Moses Hess. — Az európai zsidó kétes áldásainak fény A ghetók béklyói aló sietve dobták el ma uszályait és a mult e szaladtak bele az ass — Az új tanokat és 22 időkben Leopold Geiger prédikáltak. nek neveztek magukat dólanságában látták jukat. Azt hirdették, szetszórtan kell élni azoknak életét kell hirdetője és terjeszt istenség hitének és sának.

Egy misszió elmél közben megfeledekez emberiség tanítóme dök: a tanítványok egyre hatalmasabb l el a zsidóság ősi tal A mult század köz események rázták me az asszimiláció árjál európai zsidóságot é bresszkek letargiájul zsidóság sorsa volt. rád.

Egy irásmű jelent pai könyvpiacra, a an lepte meg az ak köreit, de ugyanekk és a sötétséget áttö tatta meg a zsidósá A könyv címe: „I volt. Szerzője pedig Ő is megjárta a életutját. Az asszi dalmi eszméken ker dóságához. Első mu Geschechte der Mepäische Triarchie“). Hegel filozófiája, M lete az eljövendő s röl. Marx és Lassal munkatársa volt. Ső is radikálisabb és e munista rabbi“-nak

Amikor azonban v maszkuzi vérvád szenvedéseinek híre mán az antiszemitz láma futotta be egé Hess, az elnyomott társanak harcosa rá ságára és elnyomott harcosa lesz. Oda zsidóság el és em deti az új utat: „N megsemmisüléssel v a kulturerberiség e „Sichselbstgleichste egységes egész, m egyúttaladni a civ nemzetekkel.“ Zsidó vében — nem lehet fekete zsidó haj a nem lesz szőke és i lesimítsa a göndör látja a zsidó regen palesztinai zsidó n téséhez, a önálló hé szához és egy új remtéséhez vezet. méltó gondolatot, h tése és a zsidó n európai kulturnem feladata és különö mutat, hangsúlyozv leszina végső és lenne a francia fo Élete végéig Las a német munkássá ezzel párhuzamos népének felszabadí A zsidó nép Mőz

Szerda, csütörtök

Helyárak: Sinclair Lew világhírű ir

HIREK

Moses Hess

1812-öt irtak akkor. A világtörténelem emlékeztet, híres esztendejét, a napok...
Ez a híres esztendő adta az emberiségnek a zsidó Heinet, — a zsidóságnak pedig Moses Hessét.

Az európai zsidóság az emancipáció végső áldásainak fényében sűtkérezett. A ghetto béklyói alól felszabadult lelkek...
Az új tanokat és próféciákat azokban az időkben Leopold Zunz és Abraham Geiger predikálták.

Egy misszió elméletet predikáltak és minden megfélekedtek arról, hogy az emberiség tanítómestereinek szánt zsidók: a tanítványok utánczóik lettek és egyre hatalmasabb lépésekkel távolodtak el a zsidóság ősi talajától.

A mult század közepén azonban olyan események rázták meg a világot, amelyek az asszimiláció árjába sodródtak nyugat-európai zsidóságot is fel kellett, hogy ábrásítsák letargiájukból. És ez: a keleti zsidóság sorsa volt. A damaszki vérvád.

Egy írásmű jelent meg ekkor az európai könyvpiacra, amely rendkívül kíméletlen lepte meg az akkori zsidóság vezetőit, de ugyanekkor megrázó erővel és a sötétséget áttörő világossággal mutatta meg a zsidóság történelmi útját. A könyv címe: „Rom und Jerusalem“.

Szerzője pedig: Mózes Hess. Ő is megjárta a nagy zsidó vezérek életútját. Az asszimiláció és a forradalmi eszmék keresztül jutott el zsidóságához. Első munkáiban („Die heilige Geschichte der Menschheit“, „Die europäische Triarchie“) átvonul Spinoza és Hegel filozófiájára, Marx és Engels elmélete az eljövendő szocialista államrendről. Marx és Lassalle meghitt barátja és munkatársa volt. Sőt eszméiben nálunknál is radikálisabb és ezért tréfásan a „kommunista rabbi“-nak nevezték.

Amikor azonban világra sikoltott a damaszki vérvád és a keleti zsidóság szenvedéseinek híre, amikor ennek nyomán az antiszemitizmusnak egy új hulláma futotta be egész Európát, — Mózes Hess, az elnyomott osztályok felszabadításának harcosa részéül a maga zsidóságára és elnyomott népének szabadságharcosa lesz. Oda lép a nyugateurópai zsidóság elé és emelkedett hangon hirdeti az új utat: „Nem a beolvadással és a megsemmisüléssel viharhatja ki a zsidóság a kultúraberibiség elismerését, hanem a „Sichselbstgleichstellung“ útján, ha mint egységes egész, mint egységes nép fog együttthaladni a civilizált népekkel és nemzetekkel.“

Zsidó orrokot — írja könyvében — nem lehet reformálni, a gondör-fekete zsidó haj a megkeresztelés által nem lesz szőke és nincs az a fésű, amely lesimítsa a gondör fürtöket. Világosan látja a zsidó regeneráció útját, amely a palesztinai zsidó nemzeti otthon felépítéséhez, a önálló héber kultúra reneszanszához és egy új zsidó közösség megteremtéséhez vezet. Kifejti a figyelméreméltó gondolatot, hogy Palesztina felépítése és a zsidó nép felszabadítása az európai kultúránemeket egyik elsőrendű feladata és különösen Franciaországra mutat, hangsúlyozván, hogy a zsidó Palesztina végső és teljes konkvenenciája lenne a francia forradalomnak.

Élete végéig Lassalle mellett dolgozott a német munkásság megszervezésében és ezzel párhuzamosan küzdött és harcolt népének felszabadításáért.

A zsidó nép Mózes Hess születésének 120. évfordulóját ünnepli ezekben a napokban és a cionista mozgalom első klasszikusának, első úttörőjének emléket állítja benne. (d. h.)

A Pénz tragédiája című tudományos cikksorozatunk közlése technikai okokból néhány napig szünetel.

A dán trónörökös Párizsban. Párizsból jelentik: Doumer elnök és neje dézsónét adtak a francia fővárosban tartózkodó dán trónörökös tiszteletére. A herceg a délután folyamán részt vett a Cité Universitairesben a dán diákokthoz felavatásán.

Elfogták a kispesti vendéglős gyilkosait. Budapestről jelentik: Lukács Béla kispesti vendéglős gyilkosait ma reggel elfogták. A rablógyilkosság tettesei: Sztaniszlavszki József asztalossegéd, ifj. Kaba Gusztáv bádogossegéd és Nikodein József soffór beismerő vallomást tettek. A halálos csapást ölbottal Sztaniszlavszki mérte az áldozat fejére. Ezután elvették Wertheim szekrénye kulcsait s 620 pengőt magukkal vittek a kasszából.

A szocialista internacionálé vezetősége a vámfalak lebontását követeli. Berlinből jelentik: A szocialista internacionálé vezetősége Vandervelde elnöklete alatt tegnap Kölnben ülésezett. Elfogadott határozatban kifejezésre juttatták az internacionálé azon követelését, hogy az államok építsék le a vámfalakat, teremtsenek állandó valutákat s a béke fenntartása érdekében segítsék hathatósan elő a francia-német megértést.

GYENGE csontuaknak: Jemalt a megváltás. — Amerika pénzügyi fölénye is oka a világválságnak. Londonból jelentik: Amery képviselő, volt konzervatív gyarmatügyi miniszter szerint nem egyedül a háborúból származó pénzügyi követelések okai a világválságnak, hanem az Egyesült Államok megsemmisítő pénzügyi fölénye is. Az amerikai aktív külkereskedelmi mérleg szivattyuként szívja az államok aranyát. A volt miniszter ezért erélyes tarifapolitikát követel, hogy az amerikai aranyszívó erőt ellensúlyozni tudják.

Mit keres ma Amerikában egy ökölvívó. Newyorkból jelentik: Meghalt Tex Richard és az aranykorszaknak vége! A csillagászati számokkal vetekedő dijaknak beborult immár! Ilyen és ehhez hasonló felkiáltásokkal már sokan tértek vissza Amerikából, még hozzá eredménytelenül. A legelőnkebb cáfolatot erre a francia légsúlyu bajnok, Kid Francis szolgáltatta, aki nemrégiben tért vissza Amerikából, ahol 18 hónapig tartózkodott. Ezalatt az idő alatt 24.900 dollárt keresett. Mikor a francia újságírók megkérdezték, milyen odaát az ökölvívók sorsa, a következőket mondotta: Tény az, hogy a nagy dijak ideje lejárt. A gazdasági válságot odaát is érzik. Olyan versenyző, aki azelőtt 3000 dolláron alul nem lépett a kötelek közé, ma a harmadrészéért is szívesen mérkőzik. Ezek a versenyzők átlagban 800—1200 dollárt kapnak egy-egy mérkőzésért. Én egyike voltam azoknak, akik Carnera után a legtöbbet kerestek. Általában az európaiak közül csak azok boldogulnak odaát, akik tényleg tudnak valamit. A középszerűek és tehetségtelenek részére befellegzett. Huszonegyezerkilencszáz dollár! Igazán tisztelgéses összeg!

Csökkentik a mandzsuri japán megszálló csapatok létszámát

Lemondott Csen kínai külügyminiszter

Washington, január 26. Amerikai hivatalos körök a sanghaji japán megszállással kapcsolatban megállapítják, hogy az Egyesült Államok kormányának mindaddig nincs oka a sanghaji incidensek ügyébe való közvetlen beavatkozásra, amíg a japánok sértetlenül hagyják Sanghaiban az idegen koncessziók területét. Az amerikai kormány elvárja Japántól, hogy távol-tartja csapatait a külföldiek negyedeitől. Ezzel egyidejűleg Tokióból azt jelentik, hogy a japán császár beleegyezését adta ahhoz, hogy a vezérkar a mandzsuri

megszálló csapatok létszámát csökkentse. A tábori és nehéz tüzérség egy része már utban van Mandzsuriában a tengerpart felé.

A Kinában lejátszódo események által felkavart káotikus állapotokra egyébként rendkívül jellemző az a nankingi jelentés, mely szerint Csen külügyminiszter után Szun-Fo miniszterelnök is benyújtotta lemondását. A Kuo-Min-Tang főbizottsága a két kormányfőru lemondását nem fogadta el.

Királyi kitüntetés. Temesvári tudósítónk jelenti: Löw-Beer Bélát, a temesvári Dura Művek Rt. igazgatóját öfelsége II. Károly király a romániai ipar és kereskedelem körül szerzett érdemeinek elismeréséül az elsőosztályú érdemrenddel tüntette ki.

Öfelsége a moziban. Bukarestből jelentik: A Regal-mozgó egyik filmbemutatójának nagy szenzációja volt, hogy azon Károly király és Mihály nagyvajda is megjelentek. A Regal a Világkongresszus című filmremekét mutatta be, amelyet az uralkodó nagy élvezettel nézett végig. Az uralkodót úgy érkezésekor, mint távozásakor frenetikus ünneplésben részesítette a közönség. A király a Regal-mozgó igazgatóságának legmagasabb elismerését fejezte ki a gyönyörűl film vetítéséért. A film közelebből a kolozsvári Corsó-mozgóban kerül bemutatásra.

Számos női bajnál a természetes „Ferenc József“ keszürüv használata vég telen nagy megkönnyebbülést szerez.

Az első jó hír az angol pénzpiacon. Londonból jelentik: A sajtó elégtétellel veszi tudomásul, hogy az Angol Bank aranykészletének felhasználása nélkül eleget tud tenni február elsején francia-amerikai augusztusi kölcsöne utolsó részlete visszafizetésének. A Times hangoztatja, hogy hónapok óta ez az első jó hír az angol pénzpiacon. Az amerikai bankárok direkt megfejthetetlenek tartják, hogy tudott az Angol Bank a mostani válságban annyi frank s dollárkövetelésre szert tenni, hogy arany igénybevétele nélkül ki fogja fizetheni az augusztusi kölcsönt. Amerikában bizonyosra veszik, hogy a font a kölcsön visszafizetése után jelentékenyen meg fog szilárdulni.

Mérnöki hír. Simon László okl. mérnök és építész építési irodáját Calea Dorobantilor 21. szám alá helyezte át. (Negrufiu mérnök egyik irodahelyiségébe. Telefon 3-90.)

Megválasztották a dési hitközség ötös bizottságát. Dési tudósítónk jelenti: Vasárnap, február 24-én ejtette meg a dési hitközség az ötös bizottság választását. A választást Weinberger Jónás al-elnök nyitotta meg. Többek felszólalása után a gyűlés elnöke elrendelte a választást, amelynek eredménye a következő: Rendes tagok: Schönberger Dávid, Teszler Henrik, Weisz József, Rosenzweig Vilmos és Bernát Samu. Póttagok: Eidinger Lipót, Schwarz Bernát, Rosenthal Ignác, Mairovits Miksa és Albert Lázár. A bizottság fogja elkészíteni a költségvetést, amely ma legégetőbb problémája a hitközségnek. Ugyancsak ez a bizottság fogja kijelölni a pészachkor megtartandó általános választásokra a tisztségeket.

Kacagtaló purlimi egyfelvonásos
Telitalalat
a Kórházorszjegy bonyodalmai.
Hat szereplő
Egyszerű díszletek
Ára előadási jogdíjjal együtt 300 lej.
Megrendelhető az Uj Kelet könyosztályában

Az amerikai értékek árfolyamvesztése két év alatt. Londonból jelentik: A newyorki tőzsdén jegyzett papírok 1929 szeptembere óta 62,5 milliárd dollárt, a nem jegyzett értékek 37,5 milliárd dollárt veszítettek árfolyamértékükből.

Hollywood nem ideális terep többé a filmszakma részére. Newyorkból jelentik: Az amerikai filmszakma vezetőségének véleménye szerint Hollywood már nem ideális terep a mai filmgyártás számára s ezért a legtöbb gyár Newyork felé orientálódik stúdiói elhelyezése céljából. Az utolsó negyedévben sem Európában, sem Amerikában nem készült néma film.

Az amerikai parlament leszállította a leszerelési delegáció költségeit. Londonból jelentik: A washingtoni képviselőház az amerikai leszerelési delegáció költségeire előirányzott 450 ezer dollárról takerékossági okokból 60 ezer dollárt törölte.

Aki negyvenhat élő gyermek atyja és aki ötvenhatszor nősült. Londonból jelentik: A Georgia államban levő Atalanta Wililam Warren tízéves gyermekét állítólagos elhanyagolása miatt a bíróság elé idézték. Warren kimutatta, hogy negyvenhat élő gyermek atyja, akik öt törvényes házasságból születtek. A házassági világbajnokságot egy 65 éves néger tartja, akit a minap a burlingtoni bíróság lopás miatt vont felelősségre; ez kimutatta, hogy 41 év alatt ötvenhatszor nősült.

Indiai forradalmárok kisiklatták a kalkutta—benaresi expresszvonatot. Bombayból jelentik: Indiai forradalmárok a sinek meglazításával tegnap kisiklatták a kalkutta—benaresi expresszvonatot. A kisiklásnak szerencsére súlyosabb következményei nem voltak. A mozdonyvezető és egy utas könnyebben megsebesültek. A hatóságok szigorú vizsgálatot indítottak a merénylet elkövetőinek földelésére.

Meine Cousine aus Warschau

filmet átengedte a cenzura

Kétszeri visszautasítás után a cenzorbizottság végre megengedte Berlinben a „Meine Cousine aus Warschau“ (A varsói unokahugom) film bemutatását. E vigjáték azóta mindenütt halhatlan sikerrel fut.

„Meine Cousine aus Warschau“ Verneuil darabja nyomán Noti Károly átdolgozásával készült végtelenül finom humoru, pikáns vigjáték. Még mindenki emlékszik arra, hogy e darabot Párizs színházai két éven keresztül játszották minden este. Elképzelhető a közönség türelmetlensége, hogy azt kedvelt sztárjaival filmen is láthassa. Ennek tulajdonítható, hogy „Meine Cousine aus Warschau“ mindenütt óriási tetszést és sikert ér el.

E finom technikájú és elsőrangú kvalitású film Verneuil szindarabjából különleges vigjátékot alkotott. Azt lehetne mondani, hogy e szonban, film még annyira nem ragadta meg a néző és a sajtó figyelmét, mint ez a teljesen modern és tökéletes humoru, pompásan rendezett vigjáték.

A művészek, kiknek élén Liane Haid, Szőke Szakáll, Fritz Schultz és Huszár Pufi vannak, a legjobb vigjáték együttműködésben kerül bemutatásra.

Meg vagyunk győződve arról, hogy „Vége a dalnak“, „Operabál“, a Meine Cousine aus Warschau“ (A varsói unokahugom) a német vigjátékok legjobb triója. E film nemsokára a „Select“-mozgóban kerül bemutatásra.

Nagyszalontai Izr. Hitközség Elnöksége
HIRDETMEY

A szalontai Izr. Hitközség vegyes összevont osztályu elemi iskolájához helyettes tanítót (nőt) keres azonnali alkalmazásra.

Pályázatok eddigi működés és fizetési igények feltüntetésével az elnökség címére küldendők.

Az iskolaszék

D. u. 3, 5, 7 és 9 órákor

Ragyogó zenés vigjáték. Kicsik és nagyok játszó kicsinyeknek és nagyoknak. A főszerepekben: Mitzi Green, Jackie Searl, May Olivér és Louze Fazenda. Műsor előtt legújabb hangos hiraó és szenzációs Micky Maus.

Szerda, csütörtök, péntek

Helyárak: 10, 20, 30 lej.
Sinclair Lewis, a Nobel-díjas világhírű író remekműve:

SZINKÖR MOZGÓ

A kis király sztrájkol

UJ KELET Legújabb hírek

Közeli kormánybukást jósol a bukaresti sajtó

Maniu ma újabb egyezés kihallgatáson jelent meg a királynál. A volt minisztereinek állítólag visszatér a politikai életbe és kormányalakítást vállal

A vasárnapi királyi audiencián Jorgát elejtette a király

Bucuresti-Bukarest, január 26. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A fővárosi politikai körökben óriási feltűnést keltett, hogy Maniu Gyula vasárnapi királyi fogadtatása után nem utazott el Bukarestből, hanem két napon keresztül folytatott tanácskozásokat párhívveivel. Kedden délután öt órakor Maniu Gyula újabb egyezés kihallgatáson volt az uralkodónál. Maniu újabb kihallgatása a belpolitikai élet legnagyobb szenzációját képezi, mert ennek a kihallgatásnak rendkívüli jelentőséget tulajdonítanak. A kihallgatás eredményéről természetesen semmi nem került nyilvánosságra, de különösen

a nemzeti parasztpárt körében meg vannak győződve arról, hogy Maniu most már visszatér pártja élére és aktív részt fog venni az ország politikai életében.

A nemzeti parasztpártnak általában jelentős szerepet jósolnak a közeli politikai alakulásokban.

Az új politikai helyzetnek forduló pontját a vasárnapi királyi kihallgatás adta meg, amellyel kapcsolatban beavatott körökben feltűnően messzemenő következtetéseket lanszíroznak. Az Adeverul szerint az uralkodó beszéde minden kétségen kívül elárulja azt a célt, amelyet a királyi fogadtatással elérni akart. A királyi beszédben örömet fejezte ki afölött, hogy az összes politikai pártok vezetőit maga körül látja és ebben zálogát látja annak, hogy a jövőben a politikai pártok együttesen fognak dolgozni az ország érdekében.

Az Adeverul megállapítja, hogy ez az ország összes politikai erőihez intézett felhívás. Ez a királyi beszédének lényege. És

ez a felhívás még azt is jelenti, hogy a király, aki a szakértők kormányához is felszólítást intézett, hogy koncentrációs kormányt alakítsanak, elérkezettnek látja az időt, amikor a jelenlegi kormányformációt meg kell szüntetnie, mert az tehetetlennek bizonyult arra, hogy megjavítsa az ország helyzetét.

„Állítani lehet — mondja az Adeverul —, hogy a jelenlegi kormány megbukott. Az, hogy rövid ideig még helyén marad, míg a dolgok elrendeződnek és a formákat el lehet végezni, nem bír fontossággal”.

A királyi fogadtatáson különös feltűnést keltett a királynak Maniuval és Vaidával szemben tanúsított magatartása.

Különösen Maniuval szemben a király annyira megkülönböztetett figyelmet és baráti udvariasságot mutatott, amelyet nem lehet másképpen értelmezni, mint egy arra való felhívást, hogy foglalja el ismét helyét a politikai életben.

A jövő zenéje az, hogy Maniu felelni fog erre a meghívásra, vagy sem.

Az összes politikai körök azt a konklúziót vonják le a vasárnapi királyi ebéd eseményéből, hogy a jelenlegi kormány a végét járja. A minisztereinek arra sem vett magának fáradságot, hogy pesszimizmusát palástolja. Jorga nagyon tartózkodóan viselkedett, sőt elégedetlenségét nyilvánította az ellenzék vezérével szemben. Maniunak és Vaidának alkalma sem jutott, hogy üdvözlőjké a kormány főnökét, míg Ducáról és a liberálisokról Jorga a résztvevőknek egyik csoportja előtt éles kifejezésekkel nyilatkozott.

Abban mindenki egyetért, hogy rövidesen változások történnek a politikai életben, de a vélemények teljes mértékben megoszlanak abban a kérdésben, hogy mi következhetik. Az általános vélemény az, hogy a kormány a végét járja ugyan, de ez még nem jelenti azt, hogy a király már megalkotta magának a véleményét az elkövetkező kormányról.

Ha tehát a kormány helyettesítéséig rövid idő eltelt még, annak egyedüli oka csak az lehet, hogy még nem találták meg a kormányutódlás lehetőségét.

Legelsősorban áll az a tétel, hogy az uralkodó mindenáron meg akarja tartani a következő kormányban is Argetoianut. Sokan úgy hiszik, hogy Jorga lemondása után a király Argetoianut fogja megbízni az új kormányalakítással. Ebben a kérdésben azonban nagy nehézségek mutatkoznak. Kivél működne együtt Argeto-

ianu? A liberálisok együttműködése nagyon valószínűtlen, mert a liberálisok nem mutatkoznak hajlandóknak arra, hogy más kormányban résztvegyenek. A nemzeti parasztpárttal való együttműködés lehetősége már az első pillanattól kiesik. Nyitva áll tehát a kérdés, hogy pártkormány, vagy pedig koalíciós kormány következzen.

Nemzeti parasztpárti körökben rendkívül optimistán ítélik meg a helyzetet és biznak egyrészt Maniu visszatérésében, másrészt pedig, hogy ez esetben Mania kap kormányalakításra megbízást.

Tíz perccel mulott,

hogy egy angol fegyház felázadt rabjai ki nem szabadultak rabságuk színhelyéről

London, január 26. Az angliai Dartmore fegyházban a fegyencek fellázadtak. Az őröknek nagy erőfeszítések árán sikerült csak leszerelni a lázadást, mely után a felázadt fegyenceket magánzárkákba zárták. A rend felett fegyörökön kívül most száz főnyi rendőri karhatalom is őrökdi. Az új folyamán katonai teherautókon katonákat is szállítottak a letartóztatási intézet biztonságának megvédésére, mert a jelek arra mutatnak, hogy kívülről ostromot szerveznek a fegyencek

kiszabadítására. A katonai járőrök elzárták a Dartmooreba vezető összes utakat s mindenkit csak igazoltatás után bocsátanak tovább az elzárt területre. A kiszabadítási kísérletet a büntetésüket kitöltött kommunista agitátorok kívülről irányították.

Ha a karhatalom a fegyencelázadás első kitörésénél még tíz perccel késik, az összes fegyencek távozhattak volna a letartóztatási intézetből.

Önbetörést és öngyilkosságot követett el a „megtámadott”, mert nem tudott elszámolni egy félmillió lejjel

Bucuresti-Bukarest, január 26. A legújabb bukaresti rablójelenség ügyében, amely állítólag a str. Belvedere öt számú házban történt, ma, szerdai fordulaton történt. Jean Ilovici pénzváltó ügynök, aki az állítólagos támadásnál súlyosan megsebesült és most a kórházban fekszik, olyan vallomást tett, amely a szomszédok és a személyzet vallomásaival nem egyezik meg. Szerinte az ismeretlen támadó lehuzta a villanyt és dulakodás kezdődött közöttük. Neki sikerült kivennie a zsebéből a revolvert, az azonban a dulakodás közben elsült és a golyó így sebesítette meg őt. Ezzel szemben a

pénzváltó ügynök közvetlen szomszédja kijelentette, hogy a támadó a pénzt — ötszáz ezer lejt nem vehette ki a támadás elkövetése után a kasszából, ahogyan azt Ilovici állítja, mert ő a lövés eldőrdülése után néhány pillanattal már ott volt a szobában, ahol a megsebesült Ilovicon kívül senkit sem talált. A lépcsőkön tartózkodó személyzet sem látott senkit sem elmenekülni. Valószínűnek tartják, hogy Ilovici nem tudott elszámolni az ötszáz ezer lejjel, öngyilkosságot követett el és most a támadás kitalált meséjével is fedezni akarja magát.

Hamis vádak alapján zárták be a sorocai zsidó liceumot

A liceum kuratóriumának elnöke Bukarestbe érkezett, hogy az iskola megnyitását követelje

Bucuresti-Bukarest, január 26. A sorocai betiltott zsidó Liceum kuratóriumának elnöke, Hitron ma Bukarestbe érkezett, hogy ott interviáljon a liceum újra-megnyitása érdekében s már fel is vette a kapcsolatot Christu beszarabiai miniszterrel. Az Uj Kelet munkatársának alkalma volt Isac Hitronnal beszélgetni, aki a következőkben mondta el az iskola bezárásának körülményeit. „Az elmúlt hét szerdáján megjelent az iskola igazgatójánál a sorocai rendőrkvesztor és bejelentette, hogy a belügyminisztertől és a közoktatásiügyi minisztertől rendelete van az iskola bezárásának foganatosítására. Az igazgató arra kérte, hogy mutasson

fel irásos meghatalmazást, ilyenekkel azonban a rendőrkvesztor nem rendelkezett. Magánbeszélgetésben a rendőrkvesztor azt hozta fel a bezárás indoklásául, hogy a sorocai események alkalmával rendezett felvonulásban a liceum uniformisában levő diákok is résztvettek, erre Isac Hitronnak az a megjegyzése, hogy a liceum felső osztályaiban csakis leány növendékek vannak. Egyébként a sorocai polgármestertől, aki a múlt évben az iskolának tanára volt, igazolási irásokat hozott magával arról, hogy a tanári kar tagjai ellen semmiféle gyanu sem merülhet fel világnézeti felfogások szempontjából.

A földművelésügyi miniszter megkezdi a gabona-premiumok kifizetését

Bucuresti-Bukarest, január 26. A földművelésügyi minisztérium néhány nap múlva megkezdi a hátralékos gabona-premiumok kifizetését a kenyérbélyegekből beinkasszált összeg alapján. Egyelőre csak az 1931 évi december elsejéig történt ténylegesen külföldre exportált gabonamennyiségért járó prémiumot kifizetik ki.

Az idősebb Zelea Codreanu képviselőnek jelöli a vasgárda a tutovai pótválasztáson

Bucuresti-Bukarest, január 26. Tutovamegyében a Hamangiu igazságügyi miniszter halálával megüresedett képviselő mandátum betöltésére új választások lesznek. A vasgárda ebben a kerületben az idősebb Codreanu jelöli.

Másfél hónap alatt 1000-rel növekedett a munkanélküliek száma Nagyváradon

Oradea-Nagyvárad, január 26. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradai város házán az utóbbi napokban újabb munkanélküli öszeírás volt, mely még nem nyert teljesen befejezést. Az eddigi adatok szerint a legutóbbi, december elején megtartott munkanélküli öszeírás óta 1000-rel növekedett a nagyváradai munkanélküliek száma. Ezzel körülbelül 5000-re tehető a munkanélküli maradt munkások tömege Nagyváradon.

Az új igazságügyi miniszter megtiltotta a bírának, hogy jutalékot vegyenek fel csempészügyekben, amíg a büntetéspénz a bírósághoz be nem folyik

Bucuresti-Bukarest, január 26. Pop Valer igazságügyi miniszter hivatalos körlevellet küldött a bíróságokhoz, melyben megtiltotta a bírának, hogy a csempész pénzek után járó jutalékreszesedést a jövőben felvegyék, amíg az állam a büntetéspénzt nem kapta meg.

Irgalmak között folytatódik a Juhos-per tárgyalása

Cluj-Kolozsvár, január 26. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék harmadik szekciója előtt tovább folyik a Juhos-per főtárgyalása. A keddi tárgyaláson Colfescu ügyész visszavonta dr. Varjassy Lajos ellen tett letartóztatási indítványát, mert Varjassy Lajos igazolta, hogy ugyancsak a Juhos-ügyben a brassói vizsgálóbíróhoz volt beidévezve. A tárgyaláson elsőnek Becker János volt táblabíró hallgatták ki, aki ismertette a Juhos-ügyben helyzetét. Elmondta, hogy a Juhos-komplexumok a temesvári Hermes Banknál hatmillió lejjel, a Nemzeti Banknál 200.000 lejjel, az Escmpt Banknál egymillió lejjel és magánosoknál másfélmillió lejjel van megterhelve, ezzel szemben követelés csak Semmerling és Oberdeanu ügyvédeknek van, mintegy 750 ezer lej értékben.

A törvényszék ezután dr. Semmerlinget Juhosnénak volt védőjét hallgatta ki, aki az eddig vallomást tett vádlottakkal homlokegyenest ellenkező adatokat mondott a Juhos-perrel. A vallomástétel során Semmerling és Müller között történtek izgalmas szembesítések. Semmerling vallomása kedden a késő esti órákig tartott.

Taxa postala
platite in numera
No. 224.716-929

da Baron L. Pop
Telefon: 9-77. El
vonta 110, negye
600, egészére 1
havonta 1, negye
egészére 10 do
értékű val
szerint. Az
bánsági zsidóság
Clkceink utányo
rás megjelölésév

Jorga spórol

Arról van szó, kellene.

Ebben a nyomoru denki takarékoskodik videsen ezt sem te Hiszen ahhoz is pén koskodjunk és ha ig sen semmi pénz nem az országban.

Az állam is takar mig a proletár a gy pedig a munkással t az állam a tisztvis ember gyufát spórol selót.

Tehát megint tiszt ápiteni.

Az ember már nem Sajnos, beletörődün leépítésekről adjun sönsegnak.

De valami mind ötlük.

Az tudniillik, ho kormánya pont tíz miniszterek és almin tucat jól fizetett m ma több a miniszte kevésbé takarékos k

Megkérdeszhetünk, selőibocsátásokkal ezeket a jöfítésű m mint lehetetlen és sünket tiszteltelje

Mert jól tudjuk, h olyan, mint a spóró proletár módjára a kodik.

Havanna szivart v zet kér a járókelőtő

Várjuk a meg

Argetoianu Páriz Jorga-kormány gyás járt el is dicsekedt ak azzal, hogy ő kállas szenttől a m mot.

Jorga, aki a kirá geden és komoran jét, most szivszoró pénzügyminiszterét. ré, aki hónapok ó fejére nőtt és most konspirál ellene, ho a székét, amit olya meg magának öregs

Mig Jorga leverte Maniu becsukta a b és frissen és jökevé restben, mintha volt göben...

Ugyanakkor Aver legöregebb pártvezé sggel a szívében f allegóriát ír Nebuko királyokról, amivel mögött a hidat.

Vajjon mit jelent Mi jön és ki köve Senki sem tudja. Csak egy bizonyo ellenkezője annak, volna.

Még emlékszünk az Athenéi Palaceb királyi futár, hogy elvinni az uralkodó elnöki megbízatást. az ablakon, hogy ne kurir, kint az uccar csak kórusa: „A ki terelnökké Averescu Epepn ezért várju

A válság fant

A válságnak nem menetere van végez nem lelki hatásai is méltóak. A világva lanító lelki tulajdon előtt az emberekben szolut tisztaságban és egyben sürítetté A válságnak imm